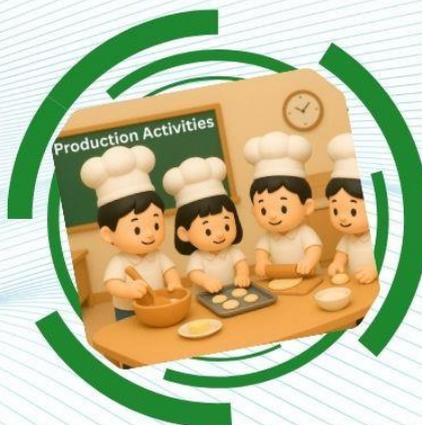

แนวทางการส่งเสริม สหกรณ์โรงเรียน สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

ศูนย์ส่งเสริมและประสานงานกิจการนักเรียน
สำนักอำนวยการ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำนำ

สหกรณ์โรงเรียนเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณค่ายิ่งในการพัฒนาให้นักเรียนให้มีทักษะชีวิต และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องกับพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 10 ในการสืบสาน รักษา และต่อยอดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอันล้นพ้น กอปรกับสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำริให้จัดตั้งสหกรณ์นักเรียนขึ้น เพื่อเป็นรากฐานสำคัญในการปลูกฝังอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ให้แก่เยาวชนของชาติ กิจกรรมสหกรณ์โรงเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริงใน 4 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมร้านค้า กิจกรรมออมทรัพย์ กิจกรรมส่งเสริมการผลิต และกิจกรรมสวัสดิการ ซึ่งไม่เพียงแต่จะสร้างเสริมทักษะอาชีพเบื้องต้น แต่ยังเป็นการบ่มเพาะคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน ตามหลักประชาธิปไตย และการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงได้จัดทำเอกสาร “แนวทางการส่งเสริมสหกรณ์โรงเรียนสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน” ฉบับนี้ขึ้น เพื่อเป็นคู่มือสำหรับโรงเรียน ในการดำเนินงาน และการบริหารจัดการกิจกรรมสหกรณ์โรงเรียนให้เป็นไปอย่างมีระบบ ถูกต้องตามหลักการ สหกรณ์โดยเนื้อหา ประกอบด้วย ความเป็นมา หลักการ ขั้นตอนการดำเนินงาน บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ตลอดจนแนวทางการประเมิน เพื่อคัดเลือกเป็นโรงเรียนต้นแบบสหกรณ์โรงเรียน

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู นักเรียน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในการร่วมกันขับเคลื่อนกิจกรรมสหกรณ์โรงเรียนให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน เพื่อสร้างนักเรียนให้เติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

ศูนย์ส่งเสริมและประสานงานกิจการนักเรียน
สำนักอำนวยการ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ข
สารบัญ	ค
ส่วนที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของสหกรณ์โรงเรียน	1
2. วัตถุประสงค์แนวทางการส่งเสริมสหกรณ์โรงเรียน	3
3. ประโยชน์การดำเนินการสหกรณ์โรงเรียน	3
ส่วนที่ 2 การดำเนินงานสหกรณ์โรงเรียน	4
1. หลักสหกรณ์โรงเรียน	4
1.1 คุณค่าของสหกรณ์ (Cooperative Values)	4
1.2 อุดมการณ์สหกรณ์ (Cooperative Ideology)	4
1.3 หลักการสหกรณ์ (Cooperative Principles)	4
1.4 วิธีการสหกรณ์ (Cooperative Practices)	5
2. การดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์ในโรงเรียน	6
2.1 ขั้นตอนเตรียมการ	6
2.2 ขั้นตอนดำเนินการสหกรณ์โรงเรียน	6
2.3 การดำเนินงานสหกรณ์โรงเรียน 4 กิจกรรม	9
2.4 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือการดำเนินงานสหกรณ์โรงเรียน	
ระดับโรงเรียน	17
ส่วนที่ 3 แนวทางการจัดทำเอกสารเพื่อส่งเข้ารับการคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบสหกรณ์	
โรงเรียน	21
1. รูปแบบการจัดทำเอกสาร	21
1.1 ส่วนประกอบตอนต้น	21
1.2 ส่วนประกอบเนื้อหา	21
1.3 ส่วนประกอบตอนท้าย	21
2. แนวทางการจัดทำเอกสารเพื่อส่งเข้ารับการคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบสหกรณ์ ...	
โรงเรียน	22
3. นิยามศัพท์เฉพาะ	37
4. รูปแบบการจัดทำเอกสารประกอบการพิจารณา	37

สารบัญ

	หน้า
ภาคผนวก	43
สัญลักษณ์ของโครงการสหกรณ์โรงเรียน สพฐ.	44
ความหมายของตราสัญลักษณ์โครงการสหกรณ์โรงเรียน สพฐ.	45
ช่องทางการติดตามข่าวสาร	45
ระเบียบ/กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	46
โครงการ/กิจกรรมที่สามารถส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินโครงการสหกรณ์โรงเรียน ให้ประสบความสำเร็จ	47
Q&A คำถามที่พบบ่อยเกี่ยวกับสหกรณ์โรงเรียน สพฐ.	49
คณะทำงานจัดทำแนวทางการส่งเสริมสหกรณ์โรงเรียนสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน	53

ส่วนที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของสหกรณ์โรงเรียน

สหกรณ์โรงเรียน (School Cooperative) คือ สหกรณ์ประเภทหนึ่งที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้หลักการและวิธีการสหกรณ์ ฝึกการทำงานร่วมกัน และรู้จักการประหยัด การออม การใช้จ่ายอย่างประหยัด รวมถึงการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยปฐมบทการดำเนินงานสหกรณ์โรงเรียนนั้น เป็นพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการส่งเสริมสหกรณ์ในโรงเรียน ดังความตอนหนึ่งที่ตีพิมพ์ในหนังสือ 40 ปี โรงเรียน ตชด. เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2539 ถึงแนวพระราชดำริการจัดตั้งสหกรณ์นักเรียนในโรงเรียนความว่า **“...เรื่องสหกรณ์โรงเรียนก็เป็นงานหนึ่งที่ข้าพเจ้าพยายามจัดให้มีขึ้นทุกแห่ง...”**

ด้วยสายพระเนตรอันยาวไกล ในการปลูกฝังแนวคิดแนวปฏิบัติตามอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ ให้แก่เด็กและเยาวชนไทย จึงมีพระราชดำริเมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2534 ให้มีการจัดตั้งสหกรณ์นักเรียนในโรงเรียนขึ้น โดยเริ่มที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ภายใต้โครงการตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ ต่อมากรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้กำหนดให้วันที่ 7 มิถุนายนของทุกปี เป็น **“วันสหกรณ์นักเรียน”** มีการจัดกิจกรรมเป็นประจำทุกปี พร้อมกันทุกจังหวัดทั่วประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องสหกรณ์นักเรียนระหว่างโรงเรียนต่าง ๆ อีกทางหนึ่งด้วย ซึ่งเป็นแนวทางเดียวกันกับการดำเนินงานสหกรณ์โรงเรียน อีกทั้งยังสอดคล้องกับการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงให้ความสำคัญต่อการสหกรณ์ ดังปรากฏใน พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ที่ทรงพระราชทานแก่ผู้นำสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์นิคม และสหกรณ์ประมงทั่วประเทศ ณ ศาลาดุสิตดาลัย วันพุธที่ 11 พฤษภาคม 2526 ความว่า **“...คำว่า สหกรณ์ แปลว่า การทำงานร่วมกัน การทำงานร่วมกันนี้ลึกซึ้งมาก เพราะจะต้องร่วมมือกัน ในทุกด้าน ทั้งในด้านงานการที่ทำด้วยร่างกาย ทั้งในด้านงานการที่ทำด้วยสมอง และงานการที่ทำด้วยใจ ทุกอย่างนี้ขาดไม่ได้ ต้องพร้อม...”**

นอกจากนี้ การดำเนินการสหกรณ์โรงเรียนยังมีความสอดคล้องกับพระบรมราโชบายของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 ทรงมีพระราชปณิธานที่จะสืบสาน รักษา และต่อยอดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และพระราชกรณียกิจต่าง ๆ ทรงให้ความสำคัญ กับการสืบสานพระราชปณิธานของพระบิดา พระองค์ทรงมีพระบรมราโชบายด้านการศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ การมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง, การมีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม,

การมีงานทำ – มีอาชีพ และการเป็นพลเมืองดี การดำเนินการสหกรณ์โรงเรียนจึงเป็นกิจกรรมหนึ่งที่มุ่งสร้างพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง ส่งเสริมการมีงานทำ – มีอาชีพ สอนองพระบรมราชาบายด้านการศึกษา

ต่อมา เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน พ.ศ. 2556 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ตอบรับนโยบาย โดยลงนามบันทึกความร่วมมือกับกรมส่งเสริมสหกรณ์ ตามยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนวาระแห่งชาติด้านการสหกรณ์ คือ การสร้างและพัฒนาระบบการเรียนรู้และทักษะการสหกรณ์วิถีชีวิตประชาชนในชาติ เพื่อให้เกิดความรู้และทักษะเรื่องการสหกรณ์แก่ประชาชน ทั้งที่อยู่ในระบบการศึกษาและนอกระบบการศึกษา เพื่อพัฒนาการสหกรณ์ในโรงเรียน ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืนในอนาคต รวมทั้งจัดกิจกรรมเพื่อสร้างทักษะเรื่องการสหกรณ์ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาให้เข้มข้นมากยิ่งขึ้น โดยผลักดันให้การสหกรณ์เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ของประเทศอย่างยั่งยืน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสหกรณ์จึงเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเน้นการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง และเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละระดับชั้น เริ่มจากง่ายไปสู่ยาก และต้องเป็นสิ่งที่สามารถนำไปปรับใช้ได้ในชีวิตจริง สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในบริบทของชุมชน

ในปี พ.ศ. 2558 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน ได้ดำเนินโครงการโรงเรียนต้นแบบสหกรณ์โรงเรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน เสริมทักษะทางด้านอาชีพ นักเรียนสามารถเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง รู้จักช่วยเหลือตัวเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ปลูกฝังให้นักเรียนดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีนิสัยรักการออม เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทั้งนี้ ระบบสหกรณ์จะช่วยหล่อหลอมให้นักเรียนได้ฝึกการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน สร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับนักเรียนในการรวมกันซื้อ รวมกันขาย หลักการทำบัญชี เป็นการสนับสนุนการอยู่ในสังคมประชาธิปไตย

โครงการโรงเรียนต้นแบบสหกรณ์โรงเรียนมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ และเข้าใจหลักการและวิธีการบริหารจัดการกิจกรรมสหกรณ์โรงเรียน ตลอดจนนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครูมีการพัฒนาต่อยอดการจัดกิจกรรมสหกรณ์อย่างสร้างสรรค์ โดยมีเป้าหมายหลัก คือ สหกรณ์โรงเรียนมีความเข้มแข็งและยั่งยืน โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินกิจกรรมสหกรณ์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะทางด้านอาชีพที่เหมาะสมกับสภาพบริบทของโรงเรียน เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน ผ่านการแนะนำของครู หรือปราชญ์ชาวบ้าน ที่มีความรู้ ความชำนาญในด้านทักษะการประกอบอาชีพ ซึ่งนักเรียนสามารถนำองค์ความรู้ ที่ได้รับไปต่อยอดพัฒนาให้เกิดเป็นอาชีพที่เหมาะสมภายใต้ระบบสหกรณ์

ในปี พ.ศ. 2565 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ เรื่อง การถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์นักเรียน การจัดทำบัญชีต้นกล้าเศรษฐกิจพอเพียง และบัญชีรับ - จ่ายในครัวเรือนให้แก่เด็กและเยาวชน เพื่อปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนรักการจดบันทึกบัญชี สร้างวินัยทางการเงินและการออม อันจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเอง ครอบครัว และชุมชน ทำให้รู้จักการใช้บัญชีเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยข้อตกลงความร่วมมือนี้มีระยะเวลา 5 ปี

สหกรณ์โรงเรียนเป็นงานหนึ่งที่ส่งเสริมให้โรงเรียนสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ที่ถูกต้องให้กับนักเรียน ผ่านการจัดกิจกรรมร้านค้า ออมทรัพย์ ส่งเสริมการผลิตและสวัสดิการ โดยการบูรณาการการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้หลายกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการปูพื้นฐานให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีทักษะเบื้องต้นในการประกอบอาชีพ และการเป็นผู้ประกอบการสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง

2. วัตถุประสงค์แนวทางการส่งเสริมสหกรณ์โรงเรียน

- 2.1 เพื่อให้โรงเรียนใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการสหกรณ์โรงเรียนให้เป็นไปตามอุดมการณ์ หลักการ วิธีการสหกรณ์ ในรูปแบบที่ถูกต้อง
- 2.2 เพื่อให้โรงเรียนมีการบริหารจัดการสหกรณ์โรงเรียนเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ
- 2.3 เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางในการออกแบบนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การดำเนินการสหกรณ์โรงเรียน
- 2.4 เพื่อสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนของสหกรณ์โรงเรียน

3. ประโยชน์การดำเนินการสหกรณ์โรงเรียน

- 3.1 โรงเรียนมีแนวทางที่ชัดเจนในการดำเนินการสหกรณ์โรงเรียนอย่างถูกต้อง
- 3.2 โรงเรียนมีแนวทางในการบริหารจัดการสหกรณ์โรงเรียนอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ และคล่องตัวในการดำเนินงาน
- 3.3 โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีแนวทางและเครื่องมือในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การดำเนินการสหกรณ์โรงเรียน เป็นมาตรฐานเดียวกัน
- 3.4 โรงเรียนสามารถนำอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ ใช้เป็นกระบวนการปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักการออม การพึ่งพาตนเอง และการช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างยั่งยืน

ส่วนที่ 2

การดำเนินงานสหกรณ์โรงเรียน

1. หลักสหกรณ์โรงเรียน

1.1 คุณค่าของสหกรณ์ (Cooperative Values) “สหกรณ์อยู่บนพื้นฐานแห่งคุณค่าของการช่วยตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความเป็นประชาธิปไตย ความเสมอภาค ความเที่ยงธรรม และความเป็นเอกภาพ สมาชิกสหกรณ์เชื่อมั่นในคุณค่าทางจริยธรรมแห่งความสุจริต ความเปิดเผย ความรับผิดชอบต่อสังคม และความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น โดยสืบทอดประเพณีปฏิบัติของผู้ริเริ่มการสหกรณ์”

1.2 อุดมการณ์สหกรณ์ (Cooperative Ideology) คือ “ความเชื่อร่วมกันที่ว่า การช่วยตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตามหลักการสหกรณ์ซึ่งจะนำไปสู่การกินดี อยู่ดี ความเป็นธรรม และสันติสุขในสังคม” อุดมการณ์สหกรณ์เป็นหลักการสำคัญที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในบริบทของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งในด้านการช่วยเหลือตนเอง การทำงานร่วมกัน และการสร้างสังคมแห่งความเอื้ออาทร ในบริบทโรงเรียน การช่วยตนเอง หมายถึงการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักพึ่งพาตนเอง มีความรับผิดชอบ และพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้เป็นพื้นที่สำคัญในการปลูกฝังค่านิยมแห่งการแบ่งปันและการทำงานเป็นทีม การนำอุดมการณ์สหกรณ์มาปฏิบัติในโรงเรียนไม่เพียงแต่เป็นการสอนความรู้ทางวิชาการ แต่ยังเป็นการหล่อหลอมและพัฒนาให้นักเรียนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม พร้อมที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

1.3 หลักการสหกรณ์ (Cooperative Principles) คือ “แนวทางที่สหกรณ์ยึดถือปฏิบัติ เพื่อให้คุณค่าของสหกรณ์เกิดผล เป็นรูปธรรม” ซึ่งประกอบด้วยหลักการที่สำคัญรวม 7 ประการ คือ

หลักการที่ 1 การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดกว้าง (Voluntary and Open Membership) สหกรณ์เป็นองค์การแห่งความสมัครใจ เปิดรับบุคคลทั่วไปที่สามารถใช้บริการสหกรณ์ได้ และเต็มใจจะรับผิดชอบในฐานะสมาชิก เข้าเป็นสมาชิกโดยปราศจากการกีดกันทางเพศ ฐานะทางสังคม เชื้อชาติ การเมือง หรือศาสนา

หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย (Democratic Member Control) สหกรณ์เป็นองค์การประชาธิปไตยที่มีการควบคุมโดยสมาชิก ซึ่งมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน ในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจ บุรุษและสตรีที่ได้รับการเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ให้เป็นผู้แทนสมาชิก ต้องรับผิดชอบต่อสมาชิก ในสหกรณ์ชั้นปฐมสมาชิกมีสิทธิในการออกเสียงเท่าเทียมกัน (สมาชิกหนึ่งคน หนึ่งเสียง) สำหรับสหกรณ์ในระดับอื่น ๆ ก็ดำเนินการตามแนวทางประชาธิปไตยเช่นเดียวกัน

หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก (Member Economic Participation)

สมาชิกมีส่วนร่วมในการลงทุน (ซื้อหุ้น) ในสหกรณ์ของตนเองอย่างเสมอภาคกัน และมีส่วนร่วมในการควบคุมการใช้เงินทุนของสหกรณ์ตามแนวทางประชาธิปไตย ทุนของสหกรณ์อย่างน้อย ๆ ส่วนหนึ่งต้องเป็นทรัพย์สินส่วนรวมของสหกรณ์ โดยปกติสมาชิกจะได้รับผลตอบแทน (ถ้ามี) ในอัตราที่จำกัดตามเงินลงทุน (หุ้น) ที่กำหนดเป็นเงื่อนไขของการเข้าเป็นสมาชิก สมาชิกสามารถจัดสรรกำไรสุทธิของสหกรณ์เพื่อวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งหรือทุกอย่างตามข้อบังคับดังนี้ คือ

- เพื่อการพัฒนาสหกรณ์โดยอาจกันไว้เป็นทุนสำรองซึ่งอย่างน้อย ๆ จะต้องมีส่วนหนึ่งที่น่ามาแบ่งปันกันไม่ได้
- เพื่อตอบแทนแก่สมาชิกตามสัดส่วนของปริมาณธุรกิจที่สมาชิกได้ทำกับสหกรณ์
- เพื่อสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ที่มวลสมาชิกเห็นชอบ

หลักการที่ 4 การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ (Autonomy and Independence)

สหกรณ์เป็นองค์กรที่พึ่งพาตนเองและปกครองตนเอง โดยการควบคุมของมวลสมาชิก หากสหกรณ์จะต้องมีข้อตกลงผูกพันกับองค์กรอื่นใด ซึ่งรวมถึงหน่วยงานของรัฐบาลด้วย หรือจะต้องเพิ่มเงินลงทุน โดยอาศัยแหล่งเงินทุนจากภายนอกสหกรณ์ สหกรณ์จะต้องกระทำการดังกล่าวภายใต้เงื่อนไขที่มั่นใจได้ว่ามวลสมาชิกจะยังคงดำรงไว้ซึ่งอำนาจในการควบคุมสหกรณ์ตามแนวทางประชาธิปไตย และสหกรณ์ยังคงดำรงความเป็นอิสระ

หลักการที่ 5 การศึกษา ฝึกอบรม และสารสนเทศ (Education, Training and Information) สหกรณ์พึงให้การศึกษและการฝึกอบรมแก่สมาชิก ผู้แทนสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้ง ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เพื่อให้บุคลากรเหล่านี้สามารถมีส่วนร่วมช่วยพัฒนาสหกรณ์ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและพึงให้ข่าวสารแก่สาธารณชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนและบรรดาผู้นำทางความคิดในเรื่องคุณลักษณะและคุณประโยชน์ของสหกรณ์

หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ (Cooperation among Cooperatives) สหกรณ์จะสามารถให้บริการแก่สมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ขบวนการสหกรณ์ได้ โดยร่วมมือกันในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ

หลักการที่ 7 การเอื้ออาทรต่อชุมชน (Concern for Community) สหกรณ์พึงดำเนินกิจการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาชุมชนให้มีความเจริญยั่งยืนตามนโยบาย ที่มวลสมาชิกเห็นชอบ

1.4 วิธีการสหกรณ์ (Cooperative Practices) คือ “การนำหลักการสหกรณ์มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรม ทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อประโยชน์ของมวลสมาชิกและชุมชน โดยไม่ละเลยหลักการธุรกิจที่ดี

2. การดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์ในโรงเรียน

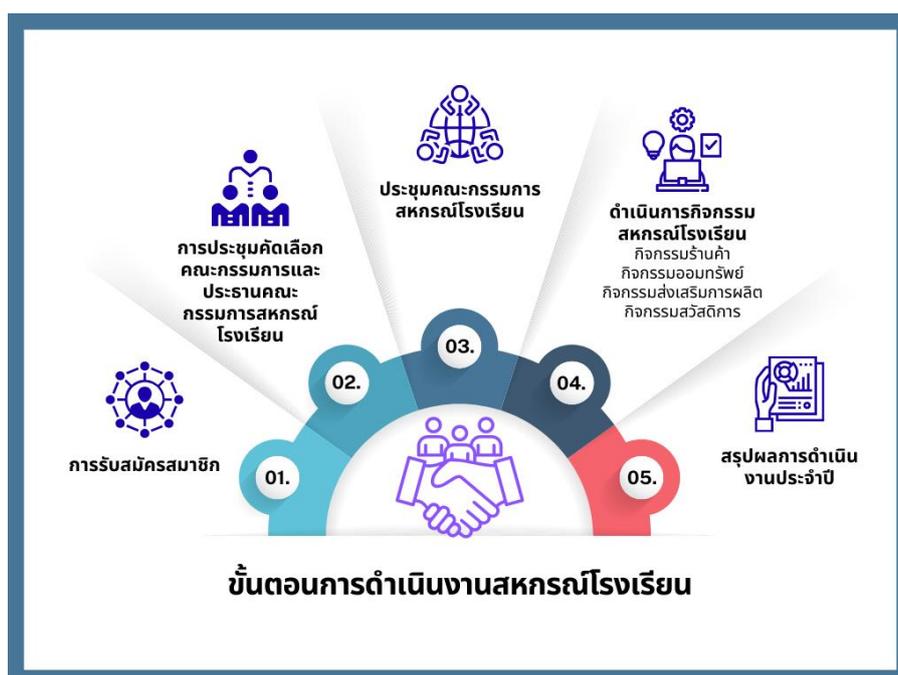
2.1 ขั้นเตรียมการ

2.1.1 สสำรวจความพร้อม ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการสำรวจความพร้อมโดยร่วมปรึกษาหารือกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อหาความพร้อมในด้านบุคลากร โดยสำรวจว่ามีครูบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนที่มีเวลา มีความรู้ ความสามารถ ความสนใจ ที่จะเข้าร่วมเป็นกรรมการผู้ริเริ่มหรือเป็นกรรมการ หรือเป็นเจ้าหน้าที่ในขั้นดำเนินการจริง ด้านสถานที่ สสำรวจเบื้องต้นว่า หากดำเนินการจัดตั้งกิจกรรมสหกรณ์จะมีสถานที่สำหรับเป็นสำนักงานดำเนินการ ด้านอุปกรณ์ สสำรวจว่าอุปกรณ์เบื้องต้นที่จำเป็นต้องใช้นั้น โรงเรียนจัดส่งเสริมสนับสนุนเพียงพอหรือไม่ ด้านทุนสสำรวจว่าถ้าเริ่มดำเนินการหาทุนเบื้องต้นจากสมาชิกมีเพียงพอแค่ไหนจนจะมีทุนสนับสนุนจากที่ใดบ้าง

2.1.2 แต่งตั้งคณะกรรมการผู้ริเริ่ม เมื่อผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่ามีความพร้อมที่จะดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์ ต้องแต่งตั้งครู บุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเป็นคณะกรรมการผู้ริเริ่มคณะหนึ่ง ซึ่งมีกี่คนก็ได้ตามความเหมาะสม คณะกรรมการผู้ริเริ่มทำหน้าที่ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ ต้องศึกษาระเบียบและข้อบังคับการจัดกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียน ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ในแต่ละประเภทของกิจกรรม คณะกรรมการผู้ริเริ่มดำเนินการให้ความรู้แก่ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียนในโรงเรียนนั้น โดยวิธีการบรรยายอภิปราย จัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนเกิดความเข้าใจ และให้ความร่วมมือในการดำเนินการจัดกิจกรรมสหกรณ์ให้เป็นไปได้ด้วยความเรียบร้อย

2.1.3 เตรียมเอกสารต่าง ๆ เช่น จัดพิมพ์ระเบียบข้อบังคับ แบบสอบถาม ใบสมัคร ใบเสร็จรับเงิน แบบฟอร์มการขาย แบบฟอร์มบัญชีการเงิน แบบสำรวจสต็อก และทะเบียนสมาชิก เป็นต้น

2.2 ขั้นดำเนินการสหกรณ์โรงเรียน

โดยมีรายละเอียดตามแผนภาพต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การรับสมัครสมาชิก

เป็นการรับสมัครสมาชิกด้วยความสมัครใจ เปิดกว้างสำหรับนักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา บุคคลภายนอกทุกคน เข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์ของโรงเรียน โดยการสมัครเป็นสมาชิกจะเก็บค่าหุ้นเป็นไปตามระเบียบสหกรณ์ของโรงเรียน

การสมัครสมาชิก			
ชื่อ	เลขที่	อาชีพ	สมัครเมื่อ
สมชาย ใจดี	1234	ครู	15/10/2561
สมใจ รักดี	5678	นักเรียน	20/10/2561
สมศรี สวยดี	9012	แม่ค้า	25/10/2561

ขั้นตอนที่ 2 การประชุมคัดเลือกประธานและคณะกรรมการสหกรณ์โรงเรียน

เมื่อผู้บริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบในการดำเนินการจัดตั้งกิจกรรมสหกรณ์แล้ว คณะกรรมการผู้ริเริ่มดำเนินการต่อไปโดยการรับสมัครสมาชิก เมื่อได้สมาชิกและมีการประชุมใหญ่ครบตามข้อบังคับ มีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ มีการรายงานผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการผู้ริเริ่มรายงานผลการดำเนินการให้ผู้บริหารสถานศึกษาทราบ ถือเป็นหมดภารกิจ

ต่อมาจะต้องมีการเสนอแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ประธานคณะกรรมการดำเนินการจะต้องเสนอผลการประชุม การเลือกตั้งกรรมการฝ่ายต่าง ๆ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาทราบ และลงนามประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ แล้วสรรหาบุคลากรตามข้อบังคับ

ขั้นตอนที่ 3 ประชุมคณะกรรมการสหกรณ์โรงเรียน

การประชุมคณะกรรมการสหกรณ์โรงเรียน ต้องประชุมกันอย่างน้อยเดือนละครั้ง หรือเป็นไปตามระเบียบสหกรณ์โรงเรียน เรื่องที่ประชุมกัน เช่น การแบ่งหน้าที่การซื้อ - ขาย การตลาด วางแผน การปฏิบัติงาน ติดตามผลการปฏิบัติงาน แก้ไขอุปสรรคต่าง ๆ เช่น จะซื้ออะไรเข้าสหกรณ์ อยากรได้อะไร จะส่งเสริมการผลิตอย่างไร จะจัดสวัสดิการแก่สมาชิกในระหว่างปีการศึกษาอย่างไร เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 4 การดำเนินกิจกรรมสหกรณ์โรงเรียนทั้ง 4 กิจกรรม

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมร้านค้า เป็นกิจกรรมหลักของสหกรณ์โรงเรียนที่มีความสำคัญในการให้บริการสมาชิกและเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญสำหรับนักเรียน การดำเนินงานร้านค้าต้องคำนึงถึงหลักการสหกรณ์และความต้องการของสมาชิกเป็นหลัก

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมออมทรัพย์ เป็นกิจกรรมพื้นฐานที่สำคัญของสหกรณ์โรงเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อปลูกฝังนิสัยการออมและการใช้เงินอย่างมีแบบแผนให้กับนักเรียนตั้งแต่เยาว์วัย กิจกรรมนี้ไม่เพียงแต่ช่วยให้นักเรียนมีเงินสำรองสำหรับความจำเป็นเท่านั้น แต่ยังเป็นการสร้างพื้นฐานทางการเงินที่ดี และสร้างระเบียบวินัยในการจัดการเงิน

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมส่งเสริมการผลิต เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการประกอบอาชีพและการสร้างรายได้ให้กับนักเรียนและชุมชน วัตถุประสงค์หลักคือการส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะในการผลิตสินค้าและบริการ เรียนรู้หลักการจัดการการผลิต และสร้างรายได้เสริมจากความรู้ความสามารถของตนเอง

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมสวัสดิการ เป็นกิจกรรมที่แสดงถึงความเอื้ออาทร และการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหลักการสหกรณ์ วัตถุประสงค์หลักคือ การช่วยเหลือสมาชิกที่ประสบปัญหา หรือความเดือดร้อน การสร้างความมั่นคงในชีวิต และการส่งเสริมความสามัคคีในหมู่สมาชิก

ขั้นตอนที่ 5 สรุปผลการดำเนินงานประจำปี

โดยคณะกรรมการสหกรณ์โรงเรียนจะฝึกการปิดบัญชี จัดสรรผลกำไร เป็นเงินปันผล แก่สมาชิกบางส่วนสะสมไว้เป็นเงินทุนของสหกรณ์ และเป็นเงินบริจาคสำหรับทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ ขั้นตอนนี้ จะช่วยฝึกการทำงานอย่างโปร่งใส ซื่อสัตย์ และการช่วยเหลือคนอื่น

คณะกรรมการสหกรณ์โรงเรียนจะต้องจัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ซึ่งการประชุมใหญ่สามัญประจำปีเป็นกิจกรรมสำคัญของสหกรณ์โรงเรียนที่กำหนดให้มีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทาง ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงาน ของสหกรณ์ ทั้งยังเป็นเวทีในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความโปร่งใสในการบริหารจัดการ ขอบข่ายการดำเนินงานประชุมใหญ่สามัญประจำปีสามารถกำหนดได้ดังนี้

1. ด้านการเตรียมการก่อนประชุม ต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการประชุม กำหนดวัน เวลา และสถานที่ประชุมที่เหมาะสม พร้อมทั้งจัดเตรียมเอกสารประกอบการประชุม เช่น ระเบียบวาระ รายงานการประชุมครั้งก่อน รายงานผลการดำเนินงาน รายงานทางการเงิน และข้อเสนอเพื่อการพัฒนาสหกรณ์ รวมถึงการแจ้งกำหนดการประชุมให้สมาชิกทราบล่วงหน้าอย่างทั่วถึง

2. ด้านการดำเนินการประชุมใหญ่ ในที่ประชุมจะต้องดำเนินการตามระเบียบวาระ ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน เช่น การรับรองรายงานการประชุมครั้งที่ผ่านมา การรายงานผลการดำเนินงาน และผลการเงินประจำปี การพิจารณาจัดสรรกำไรหรือผลประโยชน์ของสหกรณ์ การเลือกตั้งคณะกรรมการชุดใหม่ (ถ้าครบวาระ) ตลอดจนการเปิดโอกาสให้สมาชิกเสนอความคิดเห็น ปัญหา และแนวทางแก้ไข เพื่อความก้าวหน้าของสหกรณ์

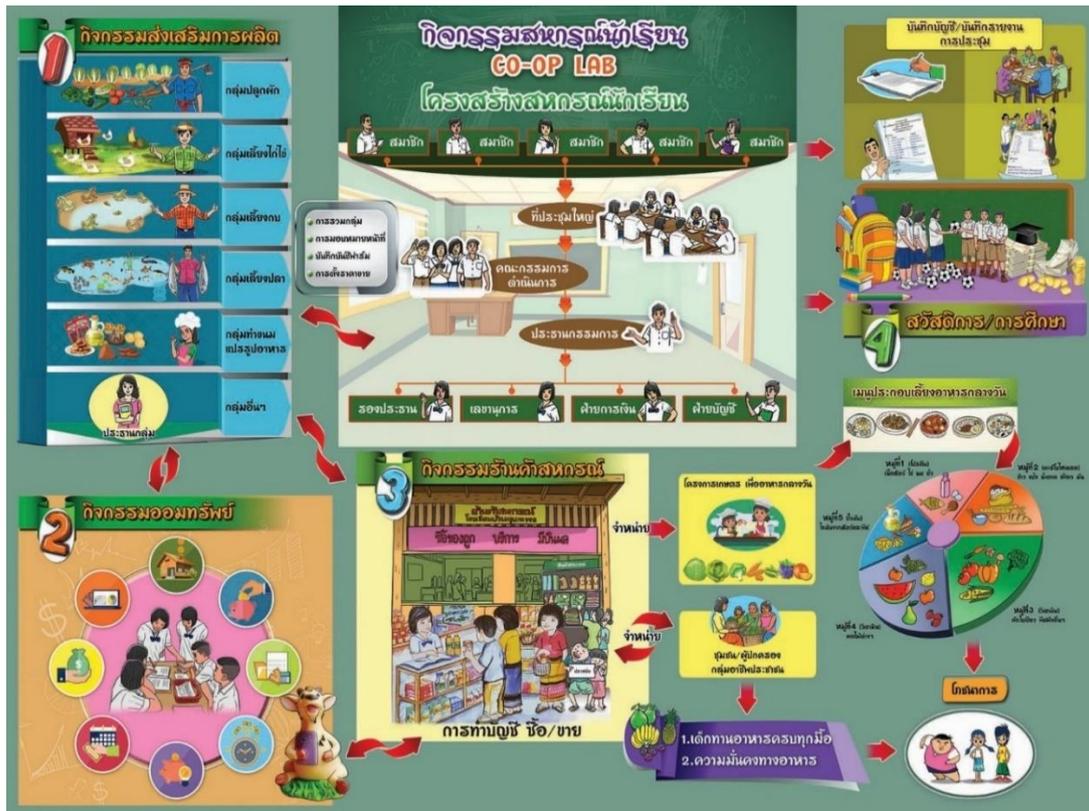
3. ด้านบทบาทของสมาชิก การประชุมใหญ่เป็นสิทธิและหน้าที่ของสมาชิกทุกคน ที่จะเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิออกเสียงอย่างเสมอภาค การมีส่วนร่วมดังกล่าวเป็นการปลูกฝัง ให้นักเรียนเรียนรู้หลักประชาธิปไตย การตัดสินใจร่วมกัน และการเคารพเสียงส่วนใหญ่ อันเป็นประสบการณ์ ที่สำคัญต่อการอยู่ร่วมในสังคม

4. ด้านผลลัพธ์และการติดตาม การประชุมใหญ่สามัญประจำปีถือเป็นกลไกตรวจสอบ และประเมินการดำเนินงานของสหกรณ์ให้เป็นไปด้วยความโปร่งใสและตรวจสอบได้ มติที่ประชุม ควรนำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง โดยมีการติดตาม และรายงานความก้าวหน้าในครั้งต่อไป เพื่อสร้างความมั่นใจ ให้แก่สมาชิกและพัฒนาสหกรณ์โรงเรียนให้ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง

กล่าวโดยสรุป การประชุมใหญ่สามัญประจำปีของสหกรณ์โรงเรียนเป็นกิจกรรมสำคัญที่สะท้อนถึง ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม และความเป็นประชาธิปไตยในองค์กรนักเรียน ทั้งยังเป็นเวทีในการพัฒนา ศักยภาพของนักเรียนด้านการบริหารจัดการ การคิดวิเคราะห์ และการทำงานร่วมกัน เพื่อให้สหกรณ์โรงเรียน เติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืน

2.3 การดำเนินงานสหกรณ์โรงเรียน 4 กิจกรรม

ที่มา : สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การดำเนินงานสหกรณ์โรงเรียนมีการดำเนินงาน 4 กิจกรรม โดยมีรายละเอียดและขอบข่าย การดำเนินงานบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน บทบาทของครู บทบาทของนักเรียน และบทบาทของชุมชน ดังนี้

2.3.1 กิจกรรมร้านค้า

ขอบข่ายการดำเนินงานกิจกรรมร้านค้า

การดำเนินงานกิจกรรมร้านค้า เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง เป็นห้องแล็บสอนอาชีพที่ฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องการซื้อ - การขาย กำไร - ขาดทุน การทำบัญชี ซึ่งเป็นการสร้างความรับผิดชอบ ปลูกฝังคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ และการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ มีขอบข่ายการดำเนินการ ดังนี้

1. การบริหารจัดการ
 - กำหนดโครงสร้างการทำงานที่ชัดเจน

- มอบหมายหน้าที่ให้แก่นักเรียน คณะกรรมการกิจกรรมร้านค้า
 - มีครูเป็นที่ปรึกษา
2. การดำเนินกิจกรรมร้านค้า
- รับสมัครสมาชิกกิจกรรมร้านค้า
 - สมาชิกร่วมกันถือหุ้น
 - กำหนดระเบียบข้อบังคับของกิจกรรมร้านค้า
 - การทำบัญชีรายการสินค้า
 - การจำหน่ายสินค้า
 - การทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย
 - การจัดสรรกำไรจากการขายสินค้าในร้านค้า
 - การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ซื้อ
3. การจัดหาสินค้า
- การคัดเลือกสินค้าที่เหมาะสมกับความต้องการของสมาชิก
 - การส่งเสริมให้นำผลผลิตของสมาชิมาจำหน่ายในกิจกรรมร้านค้า
 - เน้นสินค้าที่มีประโยชน์ มีความปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ มีคุณภาพ และมีราคาเหมาะสม
 - การกำหนดราคาสินค้า
 - การตรวจสอบสต็อกสินค้า

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน

1. ส่งเสริมสนับสนุนสหกรณ์ร้านค้า
2. ควบคุมกำกับดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ และหลักการสหกรณ์
3. แต่งตั้งคณะกรรมการสหกรณ์ร้านค้า
4. กำหนดนโยบายเกี่ยวกับสหกรณ์ร้านค้า
5. จัดหาพื้นที่และทรัพยากร
6. สร้างเครือข่ายความร่วมมือ

บทบาทของครู

1. เป็นที่ปรึกษาและผู้กำกับดูแล
2. ถ่ายทอดความรู้และฝึกทักษะให้กับนักเรียน
3. เชื่อมโยงการจัดการเรียนการสอนกับกลุ่มสาระการเรียนรู้
4. ประเมินผลและพัฒนา
5. เป็นสมาชิกสหกรณ์ร้านค้า

บทบาทของนักเรียน

1. เข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์ร้านค้าด้วยความสมัครใจ
2. ร่วมเป็นคณะกรรมการหรือพนักงานร้านค้า ทำหน้าที่จัดหาสินค้า ขายสินค้า ให้บริการลูกค้า และบันทึกบัญชีรายรับ – รายจ่าย
3. วางแผน จัดการสต็อกสินค้า การตั้งราคาขาย รวมถึงวิเคราะห์ผลกำไร – ขาดทุน และนำเสนอข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการสหกรณ์ร้านค้า
4. ร่วมมือกับเพื่อนและครูในทุกชั้นตอน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยเหลือกัน แก้ไขปัญหา และแบ่งหน้าที่อย่างเหมาะสม

บทบาทของชุมชน

1. ร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์ร้านค้าด้วยความสมัครใจ
2. อุดหนุนสินค้าและบริการจากสหกรณ์ร้านค้า ช่วยให้กิจการมีรายได้หมุนเวียน และสร้างความมั่นคงให้กับโครงการ
3. สนับสนุนทรัพยากร ที่จำเป็นต่อการดำเนินงาน เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและลดต้นทุน ให้กับสหกรณ์ร้านค้า
4. เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน
5. ให้คำปรึกษา แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์การเลือกสินค้า หรือการจัดการร้านค้า ช่วยให้นักเรียนและคณะกรรมการสามารถปรับปรุงการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
6. เชื่อมโยงระหว่างโรงเรียนกับกลุ่มอาชีพในชุมชน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกงาน หรือจัดกิจกรรมร่วมกัน

2.3.2 กิจกรรมออมทรัพย์

ขอข่ายการดำเนินงานกิจกรรมออมทรัพย์

กิจกรรมออมทรัพย์เป็นการปลูกฝังนิสัยรักการออมและสร้างวินัยการเงินให้กับนักเรียน เป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ที่ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีขอข่ายการดำเนินงานดังนี้

1. การบริหารจัดการ
 - กำหนดโครงสร้างการทำงานที่ชัดเจน
 - มอบหมายหน้าที่ให้แก่นักเรียน คณะกรรมการกิจกรรมออมทรัพย์
 - มีครูเป็นที่ปรึกษา
2. การดำเนินกิจกรรมออมทรัพย์
 - การรับฝากเงิน – ถอนเงิน
 - การส่งเสริมการฝากเป็นรายวัน รายสัปดาห์ หรือรายเดือน

- มีการฝากตามความสมัครใจและความสามารถในการออมเงินของนักเรียน
 - มีระบบสมุดคู่ฝากหรือบัตรฝากเงินออมทรัพย์เป็นหลักฐานในการฝากทุกครั้ง
 - ตรวจสอบยอดเงินฝาก - ถอน ให้ถูกต้องครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน
 - สรุปและรายงานยอดเงินฝาก - ถอน แก่สมาชิกทุกเดือน หรือ ทุก 3 เดือน
3. การใช้ประโยชน์จากเงินฝากออมทรัพย์
- เป็นเงินกู้ยืมให้กับกลุ่มนักเรียน (สมาชิก) ที่ทำกิจกรรมการผลิต
 - คิดดอกเบี้ยในอัตราที่เหมาะสมและเป็นธรรม

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน

1. วางนโยบาย เป้าหมาย และแนวทางการดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนานักเรียน
2. แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบงานออมทรัพย์ และออกระเบียบการฝาก - ถอนเงินให้ชัดเจน โปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยจัดทำเป็นคำสั่งให้ชัดเจน
3. จัดเตรียมพื้นที่รับฝากเงินและเตรียมอุปกรณ์ เช่น สมุดบัญชี บัตรฝากรวมถึงระบบอิเล็กทรอนิกส์หรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง
4. ส่งเสริมกิจกรรมสร้างแรงจูงใจ จัดกิจกรรมรณรงค์การออม มอบรางวัล หรือเชิดชูนักเรียน ผู้มีวินัยและออมสม่ำเสมอ
5. ติดตามและประเมินผล ควบคุม ตรวจสอบการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงระบบให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน

บทบาทของครู

1. สอนแนวคิดและวินัยการออม ถ่ายทอดหลักการออมเงิน วางแผนการใช้จ่าย และเน้นฝึกวินัยทางการเงินให้กับนักเรียน
2. เป็นที่ปรึกษาและผู้กำกับดูแลกระบวนการฝาก - ถอนเงิน ควบคุมการจัดทำบัญชี และให้คำปรึกษาเรื่องการจัดการเงินออมให้กับนักเรียน
3. ส่งเสริมคุณธรรมและความรับผิดชอบ ปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์ และความขยันอดทน ให้เกิดขึ้นผ่านกิจกรรมออมทรัพย์
4. ติดตาม ประเมินผล ปรับปรุง และพัฒนาให้ระบบการออมในโรงเรียนมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสร้างแรงจูงใจ
5. เชื่อมโยงการจัดการเรียนการสอนกับกลุ่มสาระการเรียนรู้

บทบาทของนักเรียน

1. ฝึกวินัยการออมและบริหารเงิน ฝากเงินอย่างสม่ำเสมอ เรียนรู้วิธีวางแผนการใช้จ่าย หลีกเลี่ยงการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย
2. จัดทำบัญชี บันทึกข้อมูลบัญชี รับฝาก – ถอนเงิน ดูแลสมุดคู่ฝากหรือบัญชีออมทรัพย์ ด้วยความถูกต้อง
3. เป็นคณะกรรมการมีส่วนร่วมในการออมทรัพย์ ดูแลกระบวนการ รับฝาก – ถอนเงิน ตรวจสอบยอดเงิน และจัดทำรายงานผล
4. มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ ยึดหลักความซื่อสัตย์ ขยัน อดทน ร่วมกิจกรรม ส่งเสริมการออม

บทบาทของชุมชน

1. ส่งเสริมสนับสนุนและปลูกฝังนิสัยการออมให้แก่บุตรหลานร่วมเป็นที่ปรึกษา ด้านการออม
2. ร่วมกิจกรรมและเป็นสมาชิกสมทบ หรือสนับสนุนกองทุนออมทรัพย์ของโรงเรียน
3. ร่วมสังเกตการณ์ เสนอข้อคิดและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อให้ระบบออมทรัพย์ในโรงเรียน โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ
4. ประสานงาน เป็นเครือข่ายและสนับสนุนกิจกรรมออมทรัพย์ของโรงเรียนให้ขยายผล ไปสู่ชุมชน

2.3.3 กิจกรรมส่งเสริมการผลิต

ขอบข่ายการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมการผลิต

กิจกรรมส่งเสริมการผลิต เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ทักษะอาชีพ และมีการทำงานร่วมกัน ฝึกการบริหารจัดการเชิงธุรกิจอย่างง่าย มีขอบข่ายการดำเนินงานดังนี้

1. การบริหารจัดการ
 - กำหนดโครงสร้างการทำงานที่ชัดเจน
 - มอบหมายหน้าที่ให้นักเรียน คณะกรรมการกิจกรรมส่งเสริมการผลิต
 - มีครูเป็นที่ปรึกษา
2. การดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการผลิต
 - การรวมกลุ่มของสมาชิกเพื่อทำกิจกรรมการผลิต
 - กำหนดบทบาทหน้าที่ในการทำงานร่วมกัน
 - มีการลงทุนร่วมกัน
 - ลงมือผลิตสินค้าร่วมกัน
 - การกำหนดราคาขายสินค้า (การคิดต้นทุน – กำไร)

- จำหน่ายผลผลิตผ่านกิจกรรมร้านค้า ตลาดนัดภายในโรงเรียนหรือตลาดนัดชุมชน
- การจัดทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย
- การประชาสัมพันธ์สินค้า
- การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ซื้อ

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน

1. วางแนวทาง สนับสนุนเป้าหมาย และวางแผนโครงการเกี่ยวกับการผลิตให้สอดคล้องกับการศึกษาหรือบริบทท้องถิ่น
2. จัดพื้นที่ สถานที่ อุปกรณ์หรือเครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับการผลิต และสนับสนุนงบประมาณ
3. แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบงานการผลิต กำกับดูแล ติดตามผล และสนับสนุนแก้ไขปัญหา
4. เปิดโอกาสให้นักเรียนและครูเข้ารับการอบรม เรียนรู้เทคนิคหรือองค์ความรู้ใหม่ ๆ จากภายนอก
5. ประสานงานกับองค์กรท้องถิ่นหรือชุมชน เพื่อเสริมแรงและเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลผลิต รวมถึงต่อยอดสร้างเครือข่ายพัฒนา

บทบาทของครู

1. สอนเทคนิคการผลิตที่ถูกต้อง เช่น งานหัตถกรรม การเกษตร การแปรรูป และการจัดการต้นทุน
2. ดูแล ให้คำปรึกษากระบวนการทำงาน แนะนำการวางแผนการผลิต และการจำหน่าย พร้อมช่วยแก้ปัญหาให้กับนักเรียน
3. ปลูกฝังคุณธรรมและการทำงานเป็นทีม
4. เชื่อมโยงการจัดการเรียนการสอนกับกลุ่มสาระการเรียนรู้
5. ติดตามและประเมินผล พร้อมแนะนำแนวทางแก้ไขปรับปรุงเป็นระยะให้กับนักเรียน เพื่อให้กิจกรรมประสบความสำเร็จและยั่งยืน

บทบาทของนักเรียน

1. เป็นผู้รับผิดชอบการผลิตจริงทุกขั้นตอน เช่น การเพาะปลูก การผลิต การแปรรูป และการจัดจำหน่ายสินค้า
2. มีส่วนร่วมวางแผนงาน กำหนดเป้าหมาย คำนวณต้นทุน กำไร และประเมินผลผลิตร่วมกับทีม
3. ร่วมมือกับเพื่อนนักเรียน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ ร่วมแก้ปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการผลิต

4. นำองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้กับกระบวนการผลิต

5. ทดลอง คิดค้น พัฒนาสินค้าหรือบริการใหม่ ๆ พร้อมฝึกทักษะการตลาดและนำเสนอผลงานต่อชุมชนหรือโรงเรียน

บทบาทของชุมชน

1. ให้คำแนะนำและถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ร่วมแบ่งปันองค์ความรู้ เทคนิคหรือรูปแบบการผลิตต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน

2. สนับสนุนวัตถุดิบ ทรัพยากร อุปกรณ์ ที่ใช้ในการดำเนินการผลิตเป็นช่องทางการจัดจำหน่าย รับผิดชอบต่อ และประชาสัมพันธ์ผลผลิตของนักเรียน

3. เข้าร่วมจัดกิจกรรมหรืออบรม เพิ่มทักษะและเปิดโลกทัศน์ด้านการผลิตให้นักเรียน

4. ร่วมติดตาม ประเมินผล และเสนอแนะแนวทางเพื่อพัฒนาการผลิตในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

2.3.4 กิจกรรมสวัสดิการ

ขอบข่ายการดำเนินงานกิจกรรมสวัสดิการ

กิจกรรมสวัสดิการ เป็นการส่งเสริมคุณธรรม ความสามัคคี และความเอื้ออาทรต่อสมาชิกและชุมชน มีขอบข่ายการดำเนินงาน ดังนี้

1. การบริหารจัดการ

- กำหนดโครงสร้างการทำงานที่ชัดเจน
- มอบหมายหน้าที่ให้แก่นักเรียน คณะกรรมการกิจกรรมสวัสดิการ
- มีครูเป็นที่ปรึกษา

2. การดำเนินกิจกรรมสวัสดิการ

- การช่วยเหลือสมาชิก เช่น การมอบเงินหรือสิ่งของช่วยเหลือสมาชิกกรณีเจ็บป่วย อุบัติเหตุ หรือการเสียชีวิตของสมาชิก ตลอดจนการสนับสนุนทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่ขาดแคลน เป็นต้น

- การจัดสวัสดิการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและคุณภาพชีวิต เช่น การจัดอบรมให้ความรู้ การสนับสนุนอุปกรณ์กีฬา การมอบทุนการศึกษา เป็นต้น

- การจัดสวัสดิการเพื่อพัฒนาโรงเรียน และการช่วยเหลือชุมชน ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของความเอื้ออาทร ความเสียสละ ความรับผิดชอบต่อชุมชน และการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน

1. กำหนดนโยบายและแนวทางการจัดสวัสดิการที่หลากหลาย เพื่อให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับความต้องการของสมาชิก

2. จัดตั้งระบบบริการรับข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ จัดเก็บข้อมูลสมาชิก และเปิดช่องทางให้บริการหรือสวัสดิการได้สะดวกรวดเร็ว

3. สร้างความร่วมมือกับชุมชนและองค์กรต่าง ๆ เพื่อขยายโอกาสและเพิ่มศักยภาพ
ด้านสวัสดิการ

4. ตรวจสอบ ประเมินความคุ้มค่า ผลกระทบ และความพึงพอใจของสมาชิก
เพื่อพัฒนาระบบสวัสดิการให้ดียิ่งขึ้น

บทบาทของครู

1. ถ่ายทอดความรู้และคุณค่าความเอื้ออาทร เสียสละ การแบ่งปันให้กับนักเรียน
2. เป็นผู้แนะนำ สนับสนุนให้นักเรียนคิด และจัดกิจกรรมหรือโครงการสวัสดิการ
อย่างเหมาะสม

3. ควบคุม ตรวจสอบ ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อให้สวัสดิการดำเนินไปอย่างโปร่งใสและเป็นธรรม
ปลูกฝังคุณธรรม จิตสาธารณะ ความรับผิดชอบต่อสังคมและการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

4. เชื่อมโยงการจัดการเรียนการสอนกับกลุ่มสาระการเรียนรู้

บทบาทของนักเรียน

1. นำเสนอความต้องการ เสนอความคิด และร่วมกำหนดรูปแบบกิจกรรมสวัสดิการ
ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ต่อคณะกรรมการสหกรณ์โรงเรียน

2. ช่วยเหลือ ดูแลสวัสดิการ เช่น สิ่งของหรือเงินให้กับเพื่อนนักเรียนที่ขาดแคลน

3. ประชาสัมพันธ์สิทธิประโยชน์และกระบวนการรับสวัสดิการให้เพื่อนนักเรียนทราบ
อย่างทั่วถึง

4. มีส่วนร่วมสำรวจความพึงพอใจและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงระบบสวัสดิการ
ให้ตรงกับความต้องการของสมาชิกสหกรณ์โรงเรียน

บทบาทของชุมชน

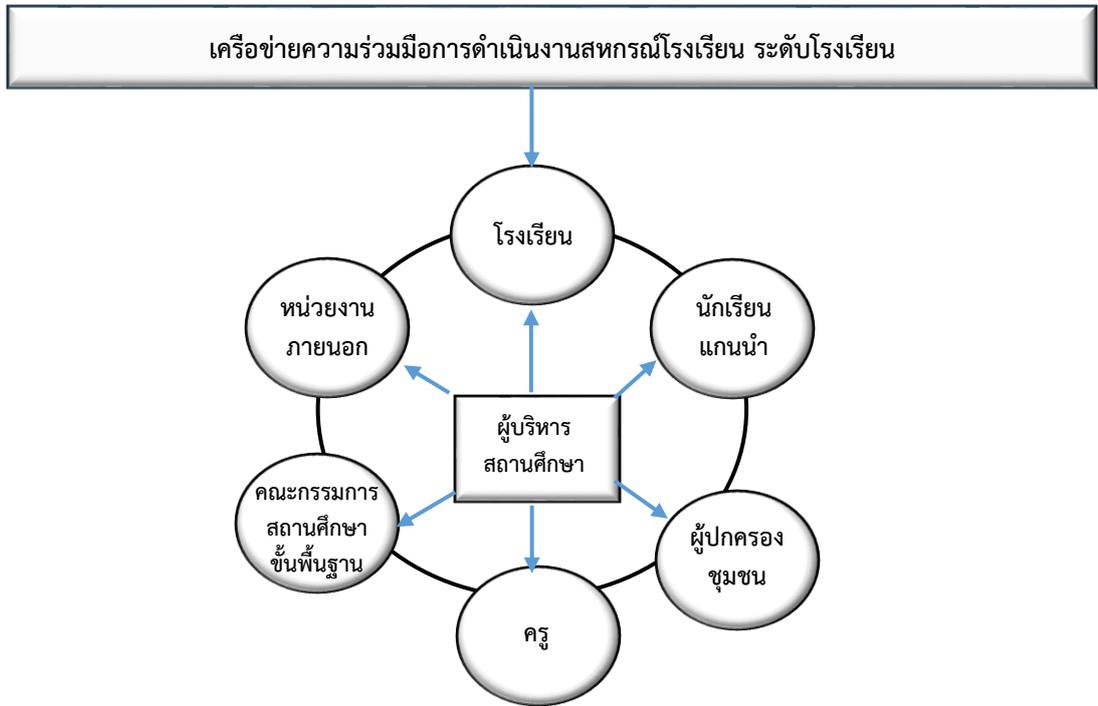
1. ร่วมสมทบทุนหรือมอบสิ่งของช่วยเหลือเพื่อสนับสนุนโครงการสวัสดิการในโรงเรียน

2. เข้าร่วมกิจกรรมสวัสดิการ สร้างสัมพันธ์ที่ดีกับโรงเรียนและนักเรียน

3. มีส่วนร่วมเสนอข้อคิดเห็นกิจกรรมสวัสดิการในโรงเรียน

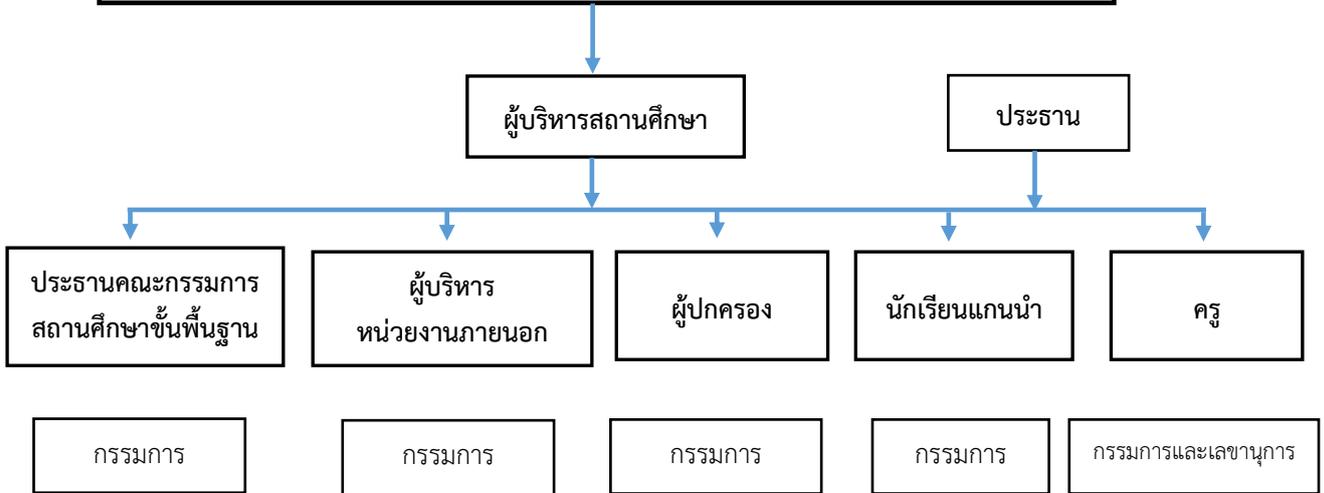

2.4 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือการดำเนินงานสหกรณ์โรงเรียน ระดับโรงเรียน

โครงสร้างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือการดำเนินงานสหกรณ์โรงเรียน ระดับโรงเรียน

ภาคีเครือข่ายความร่วมมือด้านการดำเนินงานสหกรณ์โรงเรียน ระดับโรงเรียน

แผนภาพที่ 1 โครงสร้างการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือด้านการดำเนินงานสหกรณ์โรงเรียน

2.4.1 โครงสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือการดำเนินงานสหกรณ์โรงเรียน ระดับโรงเรียน

การบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือการดำเนินงานสหกรณ์โรงเรียน ระดับโรงเรียน ประกอบด้วย ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา
2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ผู้บริหารหน่วยงานภายนอก ระดับโรงเรียน ประกอบไปด้วยหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้
 - 3.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบต./เทศบาล/อบจ.)
 - 3.2 สหกรณ์อำเภอ/จังหวัด
 - 3.3 สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/จังหวัด
 - 3.4 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล/โรงพยาบาลอำเภอ
 - 3.5 องค์กรชุมชนต่าง ๆ
 - 3.6 กลุ่มหัตถกรรมอาชีพ
 - 3.7 หน่วยงานภายนอกอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
4. ครู
5. นักเรียนแกนนำ

2.4.2 บทบาทหน้าที่กรรมการภาคีเครือข่ายความร่วมมือการดำเนินงานสหกรณ์โรงเรียน

ระดับโรงเรียน

บทบาทหน้าที่กรรมการภาคีเครือข่ายความร่วมมือ ประกอบด้วย

1. บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

- 1.1 ร่วมกันวางแผนการขับเคลื่อนการทำงานของเครือข่ายความร่วมมือ ระดับโรงเรียน
- 1.2 ประสานความร่วมมือให้คำปรึกษาแก่โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เพื่อดำเนินการช่วยเหลือเครือข่ายการดำเนินงานสหกรณ์โรงเรียน

- 1.3 วิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล ประสานงานการดำเนินงานสหกรณ์โรงเรียน
- 1.4 จัดทำสารสนเทศและระบบเฝ้าระวังการดำเนินงานสหกรณ์โรงเรียน

ระดับโรงเรียน

- 1.5 จัดทำบันทึกข้อตกลงในการทำความเข้าใจร่วมกัน (MOU : Memorandum Of Understanding)
- 1.6 จัดทำบันทึกการยอมรับร่วมกัน (MOA : Memorandum Of Agreement)
- 1.7 จัดทำบันทึกการดำเนินงานร่วมกัน (MOC : Memorandum Of Cooperation)

2. บทบาทหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

- 2.1 ร่วมวางแผนการดำเนินงานของเครือข่ายความร่วมมือการดำเนินงานสหกรณ์โรงเรียน
- 2.2 มีส่วนร่วมวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล ความต้องการของโรงเรียน ในการดำเนินงานสหกรณ์โรงเรียน
- 2.3 ร่วมกำกับ ติดตาม สนับสนุนการทำงานของสมาชิกเครือข่ายความร่วมมือการดำเนินงานสหกรณ์โรงเรียน ระดับโรงเรียน
- 2.4 มีส่วนร่วมในการจัดทำสารสนเทศและระบบเฝ้าระวังต่าง ๆ ของนักเรียน
- 2.5 จัดทำบันทึกข้อตกลงในการทำความเข้าใจร่วมกัน (MOU : Memorandum Of Understanding)
- 2.6 จัดทำบันทึกการยอมรับร่วมกัน (MOA : Memorandum Of Agreement)
- 2.7 จัดทำบันทึกการดำเนินงานร่วมกัน (MOC : Memorandum Of Cooperation)

3. บทบาทหน้าที่ผู้บริหารหน่วยงานภายนอก ระดับโรงเรียน

- 3.1 ร่วมกันวางแผนการขับเคลื่อนการทำงานของเครือข่ายความร่วมมือ
- 3.2 ประสานความร่วมมือให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานในกำกับ ที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายความร่วมมือการดำเนินงานสหกรณ์โรงเรียน
- 3.3 ร่วมกำกับ ติดตาม สนับสนุนการทำงานของหน่วยงานในกำกับที่ดำเนินงานสหกรณ์โรงเรียน
- 3.4 จัดทำบันทึกข้อตกลงในการทำความเข้าใจร่วมกัน (MOU : Memorandum Of Understanding)
- 3.5 จัดทำบันทึกการยอมรับร่วมกัน (MOA : Memorandum Of Agreement)
- 3.6 จัดทำบันทึกการดำเนินงานร่วมกัน (MOC : Memorandum Of Cooperation)

4. บทบาทหน้าที่ของครู

- 4.1 จัดทำโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนการทำงานของเครือข่ายความร่วมมือการดำเนินงานสหกรณ์โรงเรียน ระดับโรงเรียน
- 4.2 ประสานความร่วมมือและส่งเสริม สนับสนุนเครือข่ายความร่วมมือการดำเนินงานสหกรณ์โรงเรียน
- 4.3 จัดทำฐานข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับการดำเนินงานสหกรณ์โรงเรียน
- 4.4 ส่งเสริม สนับสนุน จัดทำแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการในการดำเนินงานสหกรณ์โรงเรียน

5. นักเรียนแกนนำ

5.1 มีส่วนร่วมในการวางแผนของเครือข่ายความร่วมมือการดำเนินงานสหกรณ์โรงเรียน

5.2 มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล ความต้องการของโรงเรียน
ในการดำเนินงานสหกรณ์โรงเรียน ระดับโรงเรียน

5.3 ร่วมจัดทำสารสนเทศการดำเนินงานสหกรณ์โรงเรียน ระดับโรงเรียน

5.4 ปฏิบัติหน้าที่แกนนำนักเรียนในการดำเนินงานสหกรณ์โรงเรียน ระดับโรงเรียน

ส่วนที่ 3

แนวทางการจัดทำเอกสารเพื่อส่งเข้ารับการคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบสหกรณ์โรงเรียน

1. รูปแบบการจัดทำเอกสาร

ในการจัดทำเอกสารคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบสหกรณ์โรงเรียน ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

1.1 ส่วนประกอบตอนต้น

1. หน้าปกเอกสาร
2. คำนำ
3. สารบัญ
4. ไบสมัคร
5. ข้อมูลพื้นฐาน อาทิ เช่น
 - 1) ข้อมูลนักเรียน
 - 2) ข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3) ประวัติความเป็นมาของสหกรณ์โรงเรียน
 - 4) โครงสร้างการบริหารจัดการสหกรณ์โรงเรียน
 - 5) อื่น ๆ ตามความเหมาะสม

1.2 ส่วนประกอบเนื้อหา

1. การเขียนรายงานตามตัวชี้วัด (ตามหลักเกณฑ์การประเมิน)
2. การนำเสนอผลการดำเนินงาน
3. การนำเสนอร่องรอยหลักฐาน (ตามหลักเกณฑ์การประเมิน)

1.3 ส่วนประกอบตอนท้าย

1. ภาคผนวก
2. บรรณานุกรม (ถ้ามี)
3. อื่น ๆ

2. แนวทางการจัดทำเอกสารเพื่อส่งเข้ารับการศึกษาคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบสหกรณ์โรงเรียน

มีหลักการเขียนตามหลักเกณฑ์การประเมินและตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัด	แนวทางการจัดทำเอกสาร
ด้านที่ 1 การบริหารจัดการ (16 คะแนน)	
ตัวชี้วัดที่ 1.1 การวางแผนบริหารจัดการ (4 คะแนน)	เขียนอธิบายสรุปผลการปฏิบัติงานของสหกรณ์โรงเรียนด้านการวางแผนบริหารจัดการตามตัวชี้วัดและประเด็นของโครงการสหกรณ์โรงเรียน และโครงการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีร่องรอยหลักฐาน เช่น <ul style="list-style-type: none">- แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีโครงการสหกรณ์โรงเรียน- แผนปฏิบัติการ/โครงการที่มีโครงการสหกรณ์โรงเรียน- แผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานสหกรณ์โรงเรียน- แผนส่งเสริมกิจกรรมสหกรณ์โรงเรียน- บันทึกหรือรายงานการประชุม- หลักสูตรสถานศึกษา- คำสั่งมอบหมายงาน- เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ตัวชี้วัดที่ 1.2 การดำเนินการ (4 คะแนน)	เขียนอธิบายสรุปผลการปฏิบัติงานด้านการดำเนินการตามตัวชี้วัดและประเด็น ดังนี้ <ul style="list-style-type: none">- ปฏิทินการดำเนินงานสหกรณ์โรงเรียน- การดำเนินงานตามแผนการที่กำหนดไว้- การนิเทศ กำกับ ติดตามการปฏิบัติงานอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง- การสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้เกี่ยวข้อง- การมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนและชุมชน โดยนำเอกสาร/ร่องรอยหลักฐาน/ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเสนอประกอบการพิจารณา เช่น<ul style="list-style-type: none">- แผนการนิเทศ- แผนงานโครงการ- ปฏิทินการดำเนินงาน- รายงานการดำเนินโครงการ- เอกสารการนิเทศ

ตัวชี้วัด	แนวทางการจัดทำเอกสาร
	<ul style="list-style-type: none">- บันทึกหรือรายงานการประชุม- การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง- ภาพถ่ายกิจกรรม- เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ตัวชี้วัดที่ 1.3 การประเมินผล (4 คะแนน)	เขียนอธิบายสรุปผลการปฏิบัติงานด้านการประเมินผลตามตัวชี้วัดและประเด็น ดังนี้ <ul style="list-style-type: none">- การประเมินผลการปฏิบัติงาน- สรุปผลการดำเนินงานประจำปี- การรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ- ประเมินผลความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยนำเอกสาร/ร่องรอยหลักฐาน/ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเสนอประกอบการพิจารณา เช่น <ul style="list-style-type: none">- แบบประเมินผล- รายงานผลการดำเนินงานประจำปี- รายงานโครงการ/กิจกรรม- บันทึกหรือรายงานการประชุม- สรุปรายงานผลความพึงพอใจ- ภาพถ่ายกิจกรรม- เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ตัวชี้วัดที่ 1.4 การปรับปรุงพัฒนา (4 คะแนน)	เขียนอธิบายสรุปผลการปฏิบัติงานด้านการปรับปรุงพัฒนาตามตัวชี้วัดและประเด็น เช่น <ul style="list-style-type: none">- การวางแผนบริหารจัดการ- การดำเนินงาน- การประเมินผล- มีการรายงานผลการปรับปรุงพัฒนา โดยนำเอกสาร/ร่องรอยหลักฐาน/ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเสนอประกอบการพิจารณา เช่น <ul style="list-style-type: none">- บันทึกหรือรายงานการประชุม- แผนพัฒนาปรับปรุง- รายงานผลการดำเนินงานประจำปี

ตัวชี้วัด	แนวทางการจัดทำเอกสาร
	<ul style="list-style-type: none">- รายงานโครงการ/กิจกรรม- ภาพถ่ายกิจกรรม- เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ด้านที่ 2 กระบวนการสหกรณ์โรงเรียน (40 คะแนน)	
ตัวชี้วัด 2.1 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการผลิต 2.1.1 การส่งเสริมการผลิต (4 คะแนน)	เขียนอธิบายกิจกรรมส่งเสริมการผลิตมีอะไรบ้าง ผลการดำเนินการของกิจกรรมส่งเสริมการผลิต และความสำเร็จของกิจกรรมส่งเสริมการผลิต โดยนำเอกสาร/ร่องรอยหลักฐาน/ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเสนอประกอบการพิจารณา เช่น <ul style="list-style-type: none">- คำสั่ง/โครงสร้างคณะกรรมการกิจกรรมส่งเสริมการผลิต- มีโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมการผลิต- แผนการจัดการเรียนรู้- บัญชีส่งเสริมการผลิต- การสัมภาษณ์/สอบถาม- การประเมินสภาพจริง- ทะเบียนสมาชิก- เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2.1.2 การจัดการผลผลิต (4 คะแนน)	เขียนอธิบายการจัดการผลผลิตมีอะไรบ้าง ผลการดำเนินการจัดการผลผลิต และความสำเร็จของการจัดการผลผลิต โดยนำเอกสาร/ร่องรอยหลักฐาน/ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเสนอประกอบการพิจารณา เช่น <ul style="list-style-type: none">- สมุดเงินสด- บัญชีส่งเสริมการผลิต- ใบเสร็จ/ใบสำคัญรับเงิน- การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง- บันทึกหรือรายงานการประชุม- ภาพถ่ายกิจกรรม- เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ตัวชี้วัด	แนวทางการจัดทำเอกสาร
2.1.3 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริม ผลผลิต (4 คะแนน)	เขียนอธิบายการมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมผลผลิต มีอะไรบ้าง ผลการมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมผลผลิต และความสำเร็จของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริม ผลผลิต โดยนำเอกสาร/ร่องรอยหลักฐาน/ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเสนอประกอบการพิจารณา เช่น - แผนการจัดการเรียนรู้ - คำสั่งมอบหมายงาน - ทะเบียนสมาชิก - บันทึก หรือรายงานการประชุม - การประเมินสภาพจริง - คลิปวิดีโอ - ภาพถ่ายกิจกรรม - เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ตัวชี้วัด 2.2 กิจกรรมร้านค้า 2.2.1 สมาชิก (4 คะแนน)	เขียนอธิบายกิจกรรมที่สมาชิกสหกรณ์ร้านค้าดำเนินการ เพื่อจำหน่ายสินค้า และให้บริการ โดยมีคณะกรรมการ กิจกรรมร้านค้า ครูและบุคลากรทางการศึกษา และนักเรียนทุกคนเป็นสมาชิก โดยนำเอกสาร/ร่องรอย หลักฐาน/ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเสนอประกอบการพิจารณา เช่น - มีบุคคลภายนอกเป็นสมาชิก - คำสั่งมอบหมายงาน - โครงสร้างการจัดกิจกรรมร้านค้า - ทะเบียนสมาชิก - เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2.2.2 การจัดการ (4 คะแนน)	เขียนอธิบายการกำหนดระเบียบของสหกรณ์ร้านค้า การบูรณาการกิจกรรมร้านค้าสู่การเรียนรู้ กิจกรรม ร้านค้าสหกรณ์ การพัฒนากิจกรรมร้านค้าสหกรณ์ อย่างต่อเนื่อง โดยนำเอกสาร/ร่องรอยหลักฐาน/ ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเสนอประกอบการพิจารณา เช่น - คู่มือ/ระเบียบ - แผนปฏิบัติการประจำปี

ตัวชี้วัด	แนวทางการจัดทำเอกสาร
	<ul style="list-style-type: none">- แผนการจัดการเรียนรู้- แผนส่งเสริมสหกรณ์- รายงานสรุปผลประจำปี- ภาพถ่ายกิจกรรม- เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2.2.3 เอกสารหลักฐานการดำเนินการ กิจกรรมสหกรณ์ (4 คะแนน)	<p>เอกสารที่ใช้ในการบันทึก และประเมินผลการดำเนินการ กิจกรรมสหกรณ์เพื่อให้แน่ใจว่ากิจกรรมสหกรณ์ ดำเนินงานตามแผนและเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด โดยนำเอกสาร/ร่องรอยหลักฐาน/ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเสนอ ประกอบการพิจารณา เช่น</p> <ul style="list-style-type: none">- บัญชีรับ - จ่าย- ทะเบียนสมาชิก- ทะเบียนหุ้น- บัญชีย่อยสะสมซื้อ- บัญชีปันผลเฉลี่ยคืน- บัญชีขายสินค้าหน้าร้านหรือไปขายสดประจำวัน- ทะเบียนออมทรัพย์- บันทึกรายงานการประชุมประจำปี- บันทึกการนิเทศ/บันทึกการตรวจสอบกิจการร้านค้า- เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2.2.4 การจัดทำจำหน่ายอย่างมีความรับผิดชอบ (4 คะแนน)	<p>มีการคัดเลือกและตรวจสอบสินค้าอาหาร และเครื่องดื่ม ที่เหมาะสมกับสุขภาพผู้บริโภค จัดบริการหรือจำหน่าย อาหารและเครื่องดื่มที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ ไม่มีการส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่ม ที่ส่งผลต่อสุขภาพ เช่น ป้ายโฆษณา ให้ชิมฟรี แลก แจก หรือแถม เป็นต้น มีการดำเนินกิจการที่เป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม โดยนำเอกสาร/ร่องรอยหลักฐาน/ข้อมูล ต่าง ๆ เพื่อเสนอประกอบการพิจารณา เช่น</p> <ul style="list-style-type: none">- บันทึกการคัดเลือกสินค้าเข้าสู่สหกรณ์- สินค้าที่วางจำหน่าย

ตัวชี้วัด	แนวทางการจัดทำเอกสาร
	<ul style="list-style-type: none">- การสังเกตกระบวนการผลิต- ภาพถ่ายกิจกรรม
ตัวชี้วัด 2.3 กิจกรรมออมทรัพย์ (4 คะแนน)	มีรายละเอียดประกอบดังนี้ <ul style="list-style-type: none">- คณะกรรมการกิจกรรมออมทรัพย์ ร้อยละ 80 ขึ้นไปของสมาชิกมีการออมทรัพย์- การบูรณาการกิจกรรมออมทรัพย์สู่การเรียนรู้- การพัฒนาเงินออมเพื่อให้เกิดรายได้ที่เหมาะสม โดยนำเอกสาร/ร่องรอยหลักฐาน/ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเสนอประกอบการพิจารณา เช่น<ul style="list-style-type: none">- แผนปฏิบัติการประจำปี- แผนการจัดการเรียนรู้- ทะเบียน- ทะเบียนออมทรัพย์- บัญชีออมทรัพย์- บัญชีเงินฝากกับสถาบันการเงินอื่น- เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องสมาชิก
ตัวชี้วัด 2.4 กิจกรรมสวัสดิการ 2.4.1 การบริหารจัดการ (4 คะแนน)	มีรายละเอียดประกอบดังนี้ <ul style="list-style-type: none">- คณะกรรมการฝ่ายสวัสดิการ- การบริหารจัดการและกำหนดระเบียบ- เอกสารหลักฐานการดำเนินงานกิจกรรมสวัสดิการ- การจัดสวัสดิการแก่สมาชิกโรงเรียน และสาธารณประโยชน์ โดยนำเอกสาร/ร่องรอยหลักฐาน/ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเสนอประกอบการพิจารณา เช่น<ul style="list-style-type: none">- แผนการจัดการเรียนรู้- คำสั่งมอบหมายงาน- คู่มือหรือระเบียบ- ภาพถ่ายกิจกรรม- เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ตัวชี้วัด	แนวทางการจัดทำเอกสาร
2.4.2 การจัดสวัสดิการ (4 คะแนน)	มีการจัดสวัสดิการแก่สมาชิกสหกรณ์ มีการจัดสวัสดิการเพื่อการศึกษา มีการจัดสวัสดิการเพื่อพัฒนาโรงเรียน มีการจัดสวัสดิการเพื่อสาธารณประโยชน์ โดยนำเอกสาร/ร่องรอยหลักฐาน/ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเสนอประกอบการพิจารณา เช่น – แผนปฏิบัติการประจำปี – บันทึกหรือรายงานการประชุม – ภาพถ่ายกิจกรรม – เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ด้านที่ 3 คุณภาพนักเรียน (32 คะแนน)	
ตัวชี้วัดที่ 3.1 อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ 3.1.1 นักเรียนที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ ร้อยละ 80 ขึ้นไป มีคุณลักษณะ และพฤติกรรมที่สอดคล้องกับอุดมการณ์ สหกรณ์ (4 คะแนน)	เขียนอธิบายให้เห็นโรงเรียนมีผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ ในด้านนักเรียนที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ ร้อยละ 80 ขึ้นไป มีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่สอดคล้องกับอุดมการณ์ สหกรณ์ ในประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้ – ช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน – อำนวยประโยชน์แก่สมาชิกสหกรณ์ – ไม่มุ่งแสวงหาผลกำไรจากสมาชิก – ดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตย โดยนำเอกสาร/ร่องรอยหลักฐาน/ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเสนอประกอบการพิจารณา เช่น – บันทึกหรือรายงานการประชุม – หลักฐานการส่งเสริมกิจกรรมที่สอดคล้องกับอุดมการณ์ สหกรณ์ – การสังเกต – การสอบถาม – การสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง – ภาพถ่ายกิจกรรม – เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ตัวชี้วัด	แนวทางการจัดทำเอกสาร
<p>3.1.2 นักเรียนที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ ร้อยละ 80 ขึ้นไป มีคุณลักษณะพฤติกรรมที่สอดคล้องกับหลักการสหกรณ์ (4 คะแนน)</p>	<p>เขียนอธิบายให้เห็นโรงเรียนมีผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ ในด้านนักเรียนที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ ร้อยละ 80 ขึ้นไป มีคุณลักษณะพฤติกรรมที่สอดคล้องกับหลักการสหกรณ์ ต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none">- เป็นสมาชิกโดยสมัครใจ- ควบคุมสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย- มีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก- ปกครองตนเองและความเป็นอิสระ- มีการศึกษา ฝึกอบรม- มีความร่วมมือระหว่างสหกรณ์อื่น- เอื้ออาทรต่อชุมชน <p>โดยนำเอกสาร/ร่องรอยหลักฐาน/ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเสนอประกอบการพิจารณา เช่น</p> <ul style="list-style-type: none">- บันทึกรายงานการประชุม- หลักฐานการส่งเสริมกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักการสหกรณ์- การสังเกต- การสอบถาม- การสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง- ภาพถ่ายกิจกรรม- เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
<p>3.1.3 นักเรียนที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ ร้อยละ 80 ขึ้นไป มีคุณลักษณะพฤติกรรมที่สอดคล้องกับ วิธีการสหกรณ์ (4 คะแนน)</p>	<p>เขียนอธิบายให้เห็นโรงเรียนมีผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ ในด้านนักเรียนที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ ร้อยละ 80 ขึ้นไป มีคุณลักษณะพฤติกรรมที่สอดคล้องกับ วิธีการสหกรณ์ ต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none">- มีทักษะการทำงานที่สอดคล้องกับ วิธีการสหกรณ์- นำหลักการสหกรณ์มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด	แนวทางการจัดทำเอกสาร
	<ul style="list-style-type: none">- นำหลักการสหกรณ์มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของสมาชิก- นำหลักการสหกรณ์มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของโรงเรียน โดยนำเอกสาร/ร่องรอยหลักฐาน/ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเสนอประกอบการพิจารณา เช่น <ul style="list-style-type: none">- บันทึกรายงานการประชุม- หลักฐานการส่งเสริมกิจกรรมที่สอดคล้องกับวิธีการสหกรณ์- การสังเกต- การสอบถาม- การสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง- ภาพถ่ายกิจกรรม- เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ตัวชี้วัดที่ 3.2 คุณภาพชีวิตนักเรียน 3.2.1 สุขภาพกาย (4 คะแนน)	เขียนอธิบายให้เห็นว่าโรงเรียนมีผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด คุณภาพชีวิตนักเรียน ในด้านสุขภาพกายต่อไปนี้ <ul style="list-style-type: none">- นักเรียนมีภาวะโภชนาการ สูงดี สมส่วน ตามเกณฑ์กรมอนามัย ร้อยละ 65- นักเรียนมีสมรรถภาพทางกายผ่านเกณฑ์มาตรฐานของกรมพลศึกษา ร้อยละ 80 โดยนำเอกสาร/ร่องรอยหลักฐาน/ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเสนอประกอบการพิจารณา เช่น <ul style="list-style-type: none">- แบบบันทึกภาวะโภชนาการตามเกณฑ์อ้างอิงการเจริญเติบโต กรมอนามัย ปี 2564- แบบทดสอบสมรรถภาพทางกาย- รายงานสรุปผลภาวะโภชนาการของนักเรียนจากระบบ DMC- การสังเกต- การสอบถาม

ตัวชี้วัด	แนวทางการจัดทำเอกสาร
	<ul style="list-style-type: none">- การสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง- ภาพถ่ายกิจกรรม- เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
3.2.2 สุขภาพจิต (4 คะแนน)	เขียนอธิบายให้เห็นว่าโรงเรียนมีผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด คุณภาพชีวิตนักเรียน ในด้านสุขภาพจิตต่อไปนี โดยนำเอกสาร/ร่องรอยหลักฐาน/ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเสนอประกอบการพิจารณา เช่น <ul style="list-style-type: none">- แบบรายงานสรุปผลการประเมินพฤติกรรมนักเรียน- แบบคัดกรองสุขภาพจิต- การสังเกต- การสอบถาม- การสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง- ภาพถ่ายกิจกรรมสหกรณ์
3.2.3 ความสุข (4 คะแนน)	เขียนอธิบายให้เห็นว่าผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด คุณภาพชีวิตนักเรียน ในด้านมีความสุข เช่น <ul style="list-style-type: none">- ความสุขในการทำงานร่วมกัน- ความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมสหกรณ์- บรรยากาศการเรียนรู้ที่เหมาะสม- มนุษย์สัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้เกี่ยวข้อง โดยนำเอกสาร/ร่องรอยหลักฐาน/ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเสนอประกอบการพิจารณา เช่น <ul style="list-style-type: none">- การสังเกต- การสอบถาม- การสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง- หลักฐานเชิงประจักษ์ด้านองค์กรแห่งความสุข- ภาพถ่ายกิจกรรมสหกรณ์
ตัวชี้วัดที่ 3.3 ภาพความสำเร็จ กิจกรรมด้านสหกรณ์โรงเรียน (4 คะแนน)	เขียนอธิบายให้เห็นว่าโรงเรียนมีผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด ภาพความสำเร็จ มีกิจกรรมด้านสหกรณ์โรงเรียน เช่น <ul style="list-style-type: none">- ผลงานระดับชาติ

ตัวชี้วัด	แนวทางการจัดทำเอกสาร
	<ul style="list-style-type: none">- ผลงานระดับภาคหรือเขตตรวจราชการ- ผลงานระดับจังหวัด- ผลงานระดับเขตพื้นที่หรือระดับอำเภอ โดยนำเอกสาร/ร่องรอยหลักฐาน/ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเสนอประกอบการพิจารณา เช่น <ul style="list-style-type: none">- โฉ/เกียรติบัตร- ประกาศ- ภาพถ่ายกิจกรรม- เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ตัวชี้วัดที่ 3.4 การเผยแพร่ผลงานและประชาสัมพันธ์ (4 คะแนน)	เขียนอธิบายให้เห็นว่าโรงเรียนมีผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด การเผยแพร่ผลงานและประชาสัมพันธ์ผ่านระบบและช่องทาง เช่น <ul style="list-style-type: none">- ป้ายประชาสัมพันธ์- การจัดนิทรรศการ- การเป็นวิทยากร- รายการทีวี- รายการวิทยุ- หนังสือพิมพ์/วารสาร- เว็บไซต์- การเสวนาวิชาการ- แหล่งศึกษาดูงาน- Facebook- Line- YouTube- Instagram- Reel- TikTok- แผ่นพับ- การนำเสนอในที่ประชุมต่าง ๆ

ตัวชี้วัด	แนวทางการจัดทำเอกสาร
	โดยนำเอกสาร/ร่องรอยหลักฐาน/ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเสนอประกอบการพิจารณา เช่น – หลักฐานการเผยแพร่ – หนังสือเชิญ – ภาพถ่ายกิจกรรม – ลิงค์ช่อง YouTube – เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ด้านที่ 4 แหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมสหกรณ์ (12 คะแนน)	
ตัวชี้วัดที่ 4.1 มีแหล่งเรียนรู้ที่บูรณาการไปยังกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ (4 คะแนน)	เขียนอธิบายให้เห็นว่าโรงเรียนมีการดำเนินการตามตัวชี้วัด มีแหล่งเรียนรู้ที่บูรณาการไปยังกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยนำเอกสาร/ร่องรอยหลักฐาน/ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเสนอประกอบการพิจารณา เช่น – แผนการจัดการเรียนรู้ – บันทึกการใช้แหล่งเรียนรู้ – สื่อ แผ่นพับ ใบงาน ผลงานนักเรียน – ทะเบียนแหล่งเรียนรู้ – ประเมินสภาพจริง – สัมภาษณ์ – ภาพถ่ายกิจกรรม – เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ตัวชี้วัดที่ 4.2 แหล่งเรียนรู้ด้านสื่อและเทคโนโลยี (4 คะแนน)	เขียนอธิบายให้เห็นว่าโรงเรียนมีการดำเนินการตามตัวชี้วัด มีแหล่งเรียนรู้ด้านสื่อและเทคโนโลยี มีสื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม มีอุปกรณ์และเครื่องมือที่เพียงพอต่อนักเรียนที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้ มีคู่มือและเอกสารเผยแพร่ที่เหมาะสมและหลากหลาย มีการบันทึกการใช้สื่อและเทคโนโลยีในแหล่งเรียนรู้ที่เป็นปัจจุบัน โดยนำเอกสาร/ร่องรอยหลักฐาน/ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเสนอประกอบการพิจารณา เช่น – ทะเบียนสื่อและเทคโนโลยีที่มีอยู่จริง

ตัวชี้วัด	แนวทางการจัดทำเอกสาร
	<ul style="list-style-type: none">- ทะเบียนการใช้สื่อและเทคโนโลยีในแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่จริง- บันทึกการใช้สื่อและเทคโนโลยีในแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่จริง- สถิติการใช้สื่อและเทคโนโลยี- ภาพถ่ายกิจกรรม- คู่มือและเอกสารเผยแพร่- ประเมินสภาพจริง- สัมภาษณ์- เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ตัวชี้วัดที่ 4.3 การถ่ายทอดความรู้ ของนักเรียน ด้านแหล่งเรียนรู้ (4 คะแนน)	<p>เขียนอธิบายให้เห็นว่าโรงเรียนมีการดำเนินการตามตัวชี้วัด มีการถ่ายทอดความรู้ของนักเรียนด้านแหล่งเรียนรู้ มีนักเรียนประจำทุกแหล่งเรียนรู้ มีวิธีการนำเสนอ ถ่ายทอดความรู้ได้อย่างเหมาะสม นักเรียนทุกคนสามารถนำเสนอและถ่ายทอดความรู้ที่ถูกต้องและชัดเจน นักเรียนสามารถตอบข้อซักถามและร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้ โดยนำเอกสาร/ร่องรอยหลักฐาน/ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเสนอประกอบการพิจารณา เช่น</p> <ul style="list-style-type: none">- บันทึกการใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่จริง- ข้อมูลนักเรียนประจำฐาน- ประเมินสภาพจริง- สัมภาษณ์- ภาพถ่ายกิจกรรม- เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ด้านที่ 5 การสร้างและขยายเครือข่าย (30 คะแนน)	
ตัวชี้วัดที่ 5.1 การสร้างเครือข่าย (8 คะแนน)	<p>เขียนอธิบายให้เห็นว่าโรงเรียนดำเนินการในการสร้างเครือข่าย โดยมีแผน/โครงการกิจกรรมการสร้างเครือข่ายให้สอดคล้องกับปฏิทินการดำเนินการที่กำหนด โดยมีการจัดทำเอกสารที่แสดงให้เห็นถึงการประสานความร่วมมือหรือมีบันทึกข้อตกลงร่วมกัน จนทำให้เกิดการดำเนินงานร่วมกับโรงเรียนกับเครือข่าย โดยนำเอกสาร/ร่องรอย</p>

ตัวชี้วัด	แนวทางการจัดทำเอกสาร
	<p>หลักฐาน/ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเสนอประกอบการพิจารณา เช่น</p> <ul style="list-style-type: none">- แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมการสร้างเครือข่าย- บันทึกข้อตกลงการดำเนินงาน- ข้อมูลเครือข่าย- บันทึกการประชุม- ปฏิทินการดำเนินงาน- ภาพถ่ายกิจกรรม- เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
<p>ตัวชี้วัดที่ 5.2 รูปแบบของเครือข่าย (6 คะแนน)</p>	<p>เขียนอธิบายให้เห็นว่าโรงเรียนดำเนินการระหว่างเครือข่ายในรูปแบบบูรณาการของสหกรณ์โรงเรียน ในกิจกรรมส่งเสริมผลผลิต/กิจกรรมร้านค้า/กิจกรรมออมทรัพย์/กิจกรรมสวัสดิการ โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสานความร่วมมือใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อ (PLC : Professional Learning Community) สร้างการเรียนรู้ร่วมกันในระดับภายในและภายนอกโรงเรียน (ระหว่างโรงเรียนในเครือข่าย/ระดับชุมชนตำบล/ระดับอำเภอ/เขตพื้นที่ และระดับจังหวัด ตลอดถึงระดับอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง) โดยนำเอกสาร/ร่องรอยหลักฐาน/ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเสนอประกอบการพิจารณา เช่น</p> <ul style="list-style-type: none">- กิจกรรมการสร้างเครือข่าย- บันทึกการใช้แหล่งเรียนรู้- ผลการดำเนินงาน- ประเมินสภาพจริง- บันทึกการประชุม- ภาพถ่ายกิจกรรม- อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ตัวชี้วัด	แนวทางการจัดทำเอกสาร
ตัวชี้วัดที่ 5.3 การขยายเครือข่าย (8 คะแนน)	<p>เขียนอธิบายให้เห็นว่าโรงเรียนดำเนินการระหว่างเครือข่ายในการขยายเครือข่ายบูรณาการของสหกรณ์ โรงเรียนในกิจกรรมส่งเสริมผลผลิต/กิจกรรมร้านค้า/กิจกรรมออมทรัพย์/กิจกรรมสวัสดิการ โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสานความร่วมมือใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อ (PLC : Professional Learning Community) สร้างการเรียนรู้ร่วมกันในระดับภายในและภายนอกโรงเรียน (ระหว่างโรงเรียนในเครือข่าย/ระดับชุมชน ตำบล/ระดับอำเภอ/เขตพื้นที่ และระดับจังหวัด ตลอดจนถึงระดับอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง) โดยนำเอกสาร/ร่องรอยหลักฐาน/ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเสนอประกอบการพิจารณา เช่น</p> <ul style="list-style-type: none">- ข้อมูลเครือข่าย- แผนภูมิโครงสร้างเครือข่าย- ภาพถ่ายกิจกรรม- เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ตัวชี้วัดที่ 5.4 แหล่งเรียนรู้ระหว่างเครือข่าย (8 คะแนน)	<p>เขียนอธิบายให้เห็นว่าโรงเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประชุมร่วมกัน ใช้ทรัพยากรร่วมกันทั้งทรัพยากรบุคคล วัสดุ อุปกรณ์ ระหว่างเครือข่ายทั้ง 4 กิจกรรม (การผลิต/ร้านค้า/ออมทรัพย์/สวัสดิการ) ตลอดจนการศึกษาดูงานระหว่างเครือข่ายระดับโรงเรียน/ระดับชุมชน/ระดับอำเภอและระดับจังหวัด โดยนำเอกสาร/ร่องรอยหลักฐาน/ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเสนอประกอบการพิจารณา เช่น</p> <ul style="list-style-type: none">- บันทึกการเยี่ยมชม- บันทึกหรือรายงานการประชุม- เอกสารการศึกษาดูงาน- ภาพถ่ายกิจกรรม- เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3. นียามศัพท์เฉพาะ

อาหารและเครื่องดื่มที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ หมายถึง อาหารและเครื่องดื่มที่ไม่สามารถจำหน่ายได้ในสหกรณ์โรงเรียน ซึ่งมีรายการของอาหารและเครื่องดื่ม ดังนี้

3.1 เครื่องดื่ม ที่มีน้ำตาล > 10 กรัมต่อหนึ่งหน่วยบริโภค (น้ำตาล > 5 กรัมในน้ำ 100 มิลลิลิตร) ดูจากฉลากโภชนาการหรือในสูตรส่วนประกอบของเครื่องดื่ม

3.2 อาหารว่าง/ขนมกรุบกรอบ/ไอศกรีม ที่มีน้ำตาล > 12 กรัม หรือ 3 ซ่อนชาต่อหนึ่งหน่วยบริโภค/หรือโซเดียม > 100 มิลลิกรัม หรือ เกลือ 0.25 กรัมต่อหนึ่งหน่วยบริโภค/หรือที่มีไขมัน > 2.5 กรัม หรือ 1/2 ซ่อนชาต่อหนึ่งหน่วยบริโภค ดูจากฉลากโภชนาการหรือในสูตรส่วนประกอบของเครื่องดื่ม

3.3 น้ำอัดลม/ลูกอม/เยลลี่สำเร็จรูป

3.4 ผลไม้ดอง

3.5 อาหารกึ่งสำเร็จรูป (บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป โจ๊ก)

3.6 เครื่องดื่มชูกำลัง แอลกอฮอล์

** ตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่าด้วยการจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มที่ส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา พ.ศ. 2564 ประกาศ ณ วันที่ 22 มิถุนายน 2564

4. รูปแบบการจัดทำเอกสารประกอบการพิจารณา

4.1 จำนวนหน้าเอกสารทั้งหมดรวมปกไม่เกิน 100 หน้ากระดาษ A4

4.2 ตัวอักษรและการพิมพ์ ขนาดตัวอักษร 16 พอยต์ ชุดแบบอักษร TH SarabunPSK

4.3 กระดาษใช้กระดาษ A4 ไม่กำหนดขนาดความหนากระดาษ

4.4 ระยะเวลาจัดหน้ากระดาษไม่กำหนดสามารถดำเนินการตามความเหมาะสม

4.5 การนำเสนอรูปภาพ

4.5.1 การนำเสนอรูปภาพควรนำเสนอ 1 หน้ากระดาษ A4 ไม่ควรเกิน 4 รูปภาพ พร้อมคำบรรยายใต้ภาพ

4.5.2 รูปภาพที่นำเสนอในเอกสารควรเป็นภาพถ่าย หรือร่องรอยหลักฐานที่มีการดำเนินการ และมีอยู่จริง

4.5.3 ชื่อของรูปภาพ หรือคำอธิบายให้ระบุไว้ใต้ภาพเป็นภาษาไทย หรือภาษาอังกฤษ ด้วยตัวพิมพ์ปกติ

4.6 ถ้ามีการอ้างอิงให้ใช้รูปแบบ APA 7th (American Psychology Association 7 Edition)

4.7 ตัวอย่างการเขียน

(ปกใน)

เอกสารประกอบการพิจารณา

(ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 36 point ตัวหนา/กึ่งกลาง)

ชื่อโรงเรียน

(ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 26 point ตัวหนา/กึ่งกลาง)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

(ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 22 point ตัวหนา/กึ่งกลาง)

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	1
สารบัญ	2
ไบสมัคร	5
ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน	7
ข้อมูลนักเรียน	12
ข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษา	
ประวัติความเป็นมาของสหกรณ์โรงเรียน	
.....	
โครงสร้างการบริหารจัดการสหกรณ์โรงเรียน	
ส่วนที่ 2 การเขียนรายงานตามตัวชี้วัด (ตามหลักเกณฑ์การประเมิน)	
ด้านที่ 1 การบริหารจัดการ	
ด้านที่ 2 กระบวนการสหกรณ์โรงเรียน	
.....	
ด้านที่ 3 คุณภาพนักเรียน	
ด้านที่ 4 แหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมสหกรณ์	
ด้านที่ 5 การสร้างและขยายเครือข่าย	
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	

<บรรทัดว่าง 1 บรรทัด>

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน - ขนาด 18 ตัวหนา/กึ่งกลาง

ข้อความ (ย่อหน้า 0.5 นิ้ว).....

.....
.....
.....-ขนาด 16 ชนิดตัวธรรมดา

ข้อมูลนักเรียน - ขนาด 16 ตัวหนา/ชิดซ้าย

ข้อความ (ย่อหน้า 0.5 นิ้ว)

.....
.....-ขนาด 16 ชนิดตัวธรรมดา

<บรรทัดว่าง 1 บรรทัด>

ข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษา - ขนาด 16 ตัวหนา/ชิดซ้าย

ข้อความ (ย่อหน้า 0.5 นิ้ว)

.....
.....-ขนาด 16 ชนิดตัวธรรมดา

<บรรทัดว่าง 1 บรรทัด>

ประวัติความเป็นมาของสหกรณ์โรงเรียน - ขนาด 16 ตัวหนา/ชิดซ้าย

ข้อความ (ย่อหน้า 0.5 นิ้ว)

.....
.....-ขนาด 16 ชนิดตัวธรรมดา

<บรรทัดว่าง 1 บรรทัด>

โครงสร้างการบริหารจัดการสหกรณ์โรงเรียน - ขนาด 16 ตัวหนา/ชิดซ้าย

ข้อความ (ย่อหน้า 0.5 นิ้ว)

.....
.....-ขนาด 16 ชนิดตัวธรรมดา

<บรรทัดว่าง 1 บรรทัด>

<บรรทัดว่าง 1 บรรทัด>

ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินงาน - ขนาด 18 ตัวหนา/กึ่งกลาง

ข้อความ (ย่อหน้า 0.5 นิ้ว).....

.....-ขนาด 16 ชนิดตัวธรรมดา

ด้านที่ 1 การบริหารจัดการ - ขนาด 16 ตัวหนา/ชิดซ้าย

ข้อความ (ย่อหน้า 0.5 นิ้ว)

.....-ขนาด 16 ชนิดตัวธรรมดา

<บรรทัดว่าง 1 บรรทัด>

ด้านที่ 2 กระบวนการสหกรณ์โรงเรียน - ขนาด 16 ตัวหนา/ชิดซ้าย

ข้อความ (ย่อหน้า 0.5 นิ้ว)

.....-ขนาด 16 ชนิดตัวธรรมดา

<บรรทัดว่าง 1 บรรทัด>

ด้านที่ 3 คุณภาพนักเรียน - ขนาด 16 ตัวหนา/ชิดซ้าย

ข้อความ (ย่อหน้า 0.5 นิ้ว)

.....-ขนาด 16 ชนิดตัวธรรมดา

<บรรทัดว่าง 1 บรรทัด>

ด้านที่ 4 แหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมสหกรณ์ - ขนาด 16 ตัวหนา/ชิดซ้าย

ข้อความ (ย่อหน้า 0.5 นิ้ว)

.....-ขนาด 16 ชนิดตัวธรรมดา

<บรรทัดว่าง 1 บรรทัด>

<บรรทัดว่าง 1 บรรทัด>

ด้านที่ 5 การสร้างและขยายผลเครือข่าย - ขนาด 16 ตัวหนา/ชิดซ้าย

ข้อความ (ย่อหน้า 0.5 นิ้ว)

.....-ขนาด 16 ชนิดตัวธรรมดา

ภาคผนวก - ขนาด 18 ตัวหนา/กึ่งกลาง

ข้อความ (ย่อหน้า 0.5 นิ้ว).....

.....

การอ้างอิงให้ใช้รูปแบบ APA 7th (American Psychology Association 7th Edition)

ภาคผนวก

สัญลักษณ์ของโครงการสหกรณ์โรงเรียน สพฐ.

ความหมายของตราสัญลักษณ์โครงการสหกรณ์โรงเรียน สพฐ.

1. หยดน้ำสีทอง

หมายถึง คุณธรรม จริยธรรม และคุณค่าของการศึกษาที่เป็นตั้งหยาดน้ำทิพย์หล่อเลี้ยงชีวิต สร้างความเจริญรุ่งเรือง ความดีงาม และปัญญาที่ สพฐ. ส่งเสริมผ่านกิจกรรมสหกรณ์โรงเรียน

2. วงกลมภายในหยดน้ำ

แทนกิจกรรมหลักของสหกรณ์โรงเรียน ซึ่งบูรณาการเพื่อพัฒนาผู้เรียน ได้แก่

1. กิจกรรมร้านค้า – ฝึกทักษะการซื้อขาย รู้จักการบริหารจัดการ
2. กิจกรรมออมทรัพย์ – ฝึกวินัยทางการเงิน การออม และความรับผิดชอบ
3. กิจกรรมส่งเสริมการผลิต – ฝึกอาชีพ การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ และการสร้างรายได้
4. กิจกรรมสวัสดิการ – การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แบ่งปัน และพัฒนาคุณภาพชีวิต

3. ซ่อมะกอกสีเขียว

หมายถึง ชัยชนะ ความสำเร็จ ความสงบ และความหวัง

4. ข้อความ “สหกรณ์โรงเรียน สพฐ.”

เน้นย้ำอัตลักษณ์ว่าเป็นโครงการและกิจกรรมภายใต้การสนับสนุนของ สพฐ.

ช่องทางการติดตามข่าวสาร

Facebook โครงการ
สหกรณ์โรงเรียน สพฐ.

เว็บไซต์โครงการ
สหกรณ์โรงเรียน สพฐ.

ดาวน์โหลดตราสัญลักษณ์โครงการ
สหกรณ์โรงเรียน สพฐ.

ระเบียบ/กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

คู่มือการจัดการเรียนรู้การสหกรณ์ในสถานศึกษา

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมสหกรณ์ในสถานศึกษา

พ.ศ. 2548

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมสหกรณ์ในสถานศึกษา (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2561

เกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบสหกรณ์โรงเรียน

โครงการ/กิจกรรมที่สามารถส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินโครงการสหกรณ์โรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ

โครงการสหกรณ์โรงเรียนถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ของนักเรียนแบบองค์รวม โดยสามารถบูรณาการและเชื่อมโยงกับโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะสร้างประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาผู้เรียนในทุกมิติ เช่น การเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจ สังคม ด้านคุณธรรม จริยธรรม การพัฒนาทักษะชีวิต การทำงานร่วมกันบนพื้นฐานของความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และการพึ่งพาตนเอง เป็นต้น ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ได้ ดังนี้

1. โครงการสถานศึกษาพอเพียง

สหกรณ์โรงเรียนมีกิจกรรมการส่งเสริมการผลิต และกิจกรรมออมทรัพย์ ซึ่งได้น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นหลักในการดำเนินการ ซึ่งเป็นหลักการเดียวกันกับโครงการสถานศึกษาพอเพียง ที่มุ่งเน้นการปลูกฝังความรู้และคุณธรรมนำไปสู่ความพอเพียง ความมีเหตุผลและการมีภูมิคุ้มกันที่ดี เช่น

- การปลูกพืชผักสวนครัวและสมุนไพรในโรงเรียน เพื่อใช้ประกอบอาหารกลางวันและจำหน่ายในสหกรณ์
- การเลี้ยงสัตว์น้ำหรือสัตว์เลี้ยงในโรงเรียน เช่น ไก่ไข่หรือปลาน้ำจืด เพื่อให้เป็นแหล่งอาหาร และเป็นรายได้ของสหกรณ์
- การฝึกการบริหารจัดการเงินทุนหมุนเวียนและการออม ผ่านสหกรณ์นักเรียน
- การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ด้านเกษตรพอเพียงและการจัดการทรัพยากร
- การผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากการเกษตรพอเพียง เช่น น้ำผักผลไม้สด บัวยหมัก เพื่อสร้างรายได้เสริมให้สหกรณ์

2. โครงการอาหารกลางวัน

สหกรณ์โรงเรียนมีกิจกรรมการผลิต และกิจกรรมร้านค้า ที่ดำเนินการเชื่อมโยงกับโครงการอาหารกลางวัน เน้นการดูแลภาวะโภชนาการและสุขภาพของนักเรียน เช่น

- การจัดซื้อวัตถุดิบอาหารจากสหกรณ์หรือแหล่งผลิตภายในโรงเรียน เพื่อลดค่าใช้จ่ายและส่งเสริมรายได้สหกรณ์
- การจำหน่ายอาหารว่างหรือผลไม้เพื่อสุขภาพในสหกรณ์ ระยะเวลาว่างของนักเรียน
- การจัดทำเมนูอาหารกลางวันโดยมีนักเรียนเข้าร่วมวางแผนและบริหารจัดการเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมสหกรณ์
- การส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องโภชนาการ ผ่านกิจกรรมให้คะแนนสะสมหรือแลกของรางวัลจากสหกรณ์
- การจัดอบรมนักเรียนด้านการทำอาหารปลอดภัยและการควบคุมต้นทุนในสหกรณ์

3. โครงการนักเรียนไทยสุขภาพดี

สหกรณ์โรงเรียนมีกิจกรรมส่งเสริมการผลิต และกิจกรรมร้านค้า ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมสุขภาพร่างกาย และจิตใจของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับโครงการนักเรียนไทยสุขภาพดี เช่น

– การจำหน่ายอาหารเครื่องดื่มและผลิตภัณฑ์ที่ส่งเสริมสุขภาพ ตามประกาศคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ว่าด้วยการจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มที่ส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา พ.ศ. 2564 ลงวันที่ 22 มิถุนายน 2564

4. โครงการโรงเรียนสุจริต

สหกรณ์โรงเรียนมีกิจกรรมร้านค้า ฝึกให้นักเรียนเป็นผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสมาชิก ซึ่งสอดคล้องกับกิจกรรมบริษัทสร้างการดี ของโครงการโรงเรียนสุจริตที่มุ่งเน้นให้นักเรียนฝึกการจัดตั้งบริษัท ภายใต้อุณหภูมิลักษณะ 5 ประการของโรงเรียนสุจริต ได้แก่ ทักษะกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์ อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ เช่น

- ฝึกนักเรียนด้านการจัดการเงินและการบัญชีอย่างโปร่งใส
- ส่งเสริมจิตสำนึกด้านความซื่อสัตย์ เช่น การแข่งขันการบันทึกบัญชีอย่างถูกต้อง
- นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารสหกรณ์ เช่น การประชุมสมาชิก การตรวจสอบบัญชีประจำปี

5. โครงการส่งเสริมคุณธรรมและค่านิยม

สหกรณ์โรงเรียนมุ่งเน้นการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความมีระเบียบวินัย และความมีจิตสาธารณะ ซึ่งสอดคล้องกับโครงการ ส่งเสริมคุณธรรมและค่านิยมของโรงเรียน

6. โครงการส่งเสริมทักษะอาชีพและการมีงานทำ (การมีรายได้ระหว่างเรียน)

สหกรณ์โรงเรียนมีกิจกรรมร้านค้า และกิจกรรมส่งเสริมการผลิต ที่เป็นการส่งเสริมทักษะอาชีพ การมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน และการเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ ส่งเสริมทักษะอาชีพและการมีงานทำ

กล่าวโดยสรุป การเชื่อมโยงโครงการสหกรณ์โรงเรียนกับกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนไม่เพียงแต่ช่วยให้ สหกรณ์โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้เชิงปฏิบัติที่สำคัญ แต่ยังทำให้ทุกโครงการในโรงเรียนมีความสัมพันธ์เกื้อกูล และส่งเสริมซึ่งกันและกัน สร้างประโยชน์ต่อการพัฒนานักเรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ คุณธรรม และการดำรงชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง

Q&A คำถามที่พบบ่อยเกี่ยวกับสหกรณ์โรงเรียน สพฐ.

1. เงินปันผล และเงินเฉลี่ยคืน คืออะไร

เงินปันผล คือ ผลตอบแทนที่คิดจากจำนวนเงินค่าหุ้นของสมาชิกที่มีอยู่กับสหกรณ์โรงเรียน

เงินเฉลี่ยคืน คือ เงินที่จ่ายคืนให้กับสมาชิกโดยคิดจากยอดสะสมซื้อของสมาชิกแต่ละคน

2. หลักการคิดเงินปันผล/เฉลี่ยคืน มีวิธีการคิดอย่างไร ควรดำเนินการช่วงใด

วิธีการคิดเงินปันผล/เฉลี่ยคืน คือ

- 1) สหกรณ์ปิดบัญชีประจำปี – จ่าย มีผลกำไร
- 2) คณะกรรมการฯ กำหนดจัดสรรกำไรเป็นเงินปันผล/เฉลี่ยคืน ร้อยละ (.....ตามที่โรงเรียนกำหนด)
- 3) คณะกรรมการเสนอที่ประชุมใหญ่พิจารณา
- 4) สหกรณ์จัดสรรตามที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่

ช่วงดำเนินการปันผล/เฉลี่ยคืน ช่วงเวลาที่ปิดบัญชีสหกรณ์นักเรียน คือ สิ้นปีการศึกษา

3. วิธีดำเนินงานสหกรณ์โรงเรียนควรเริ่มอย่างไร และคณะกรรมการสหกรณ์นักเรียนควรมีกี่คน

วิธีดำเนินงานสหกรณ์โรงเรียน/คณะกรรมการสหกรณ์นักเรียน

เริ่มจากการเรียนการสอนในชั้นเรียน เมื่อรู้ เข้าใจ จึงนำสู่การประยุกต์ใช้ ด้วยการจัดตั้งและดำเนินงานสหกรณ์โรงเรียนใน 4 กิจกรรม คือ กิจกรรมร้านค้า กิจกรรมออมทรัพย์ กิจกรรมส่งเสริมการผลิต กิจกรรมสวัสดิการ

ขั้นตอนการจัดตั้งสหกรณ์โรงเรียน คือ

1) กลุ่มนักเรียนประชุมหารือกันว่า จะจัดตั้งสหกรณ์โรงเรียน โดยมีแผนงาน คือ จำนวนสมาชิก.....คน จำนวนหุ้น.....บาท วัตถุประสงค์ วิธีการระดมหุ้น....เพื่อทำกิจกรรมใดกันบ้าง

- 2) เสนอขอจัดตั้งสหกรณ์โรงเรียนกับผู้บริหารโรงเรียน
- 3) ผู้บริหารโรงเรียนมีการนำเข้าที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 4) ผู้บริหารโรงเรียนอนุมัติการจัดตั้งสหกรณ์โรงเรียน
- 5) จัดประชุมนักเรียนที่สมัครใจจะเป็นสมาชิก
- 6) เลือกประธาน 1 คน กรรมการ.....คน (รวมแล้วไม่ควรเกิน 15 คน)
- 7) คณะกรรมการฯ ที่ได้รับเลือกตั้งประชุมกำหนดการดำเนินงานตามแผนงานที่กำหนดในข้อ 1
- 8) คณะกรรมการฯ คัดเลือกกันเองในตำแหน่งต่าง ๆ จึงทำให้คณะกรรมการมีตำแหน่ง ดังนี้

– ประธานกรรมการ (เลือกจากที่ประชุมใหญ่) รองประธาน เภรัญญาภิ เลขาธิการ กรรมการ.....คน

4. กิจกรรมนักเรียนทั้ง 4 ประเภท ต้องมีประธานแต่ละกิจกรรมหรือไม่

ประธานแต่ละกิจกรรมจะมีหรือไม่/ขึ้นอยู่กับขนาดโรงเรียน/จำนวนสมาชิก/มติที่ประชุมของคณะกรรมการสหกรณ์โรงเรียน **กรณีที่มี** หลังจากมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสหกรณ์โรงเรียน คณะกรรมการสหกรณ์สามารถมอบหมายให้มีเจ้าหน้าที่ 4 กิจกรรม คือ คณะกรรมการฝ่ายร้านค้า คณะกรรมการฝ่ายออมทรัพย์ คณะกรรมการฝ่ายส่งเสริมการผลิต และคณะกรรมการฝ่ายสวัสดิการ

5. นักเรียนต้องเป็นสมาชิกสหกรณ์โรงเรียนทุกคนหรือไม่ แนวทางการดำเนินการจัดประชุมใหญ่สามัญประจำปี ควรทำอย่างไร

คณะกรรมการสหกรณ์โรงเรียนรับสมัครสมาชิกตามหลักการสหกรณ์ ข้อที่ 1 การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดกว้าง ดังนั้น อาจเป็นสมาชิกทุกคน หรือ ไม่ทุกคน ตามความสมัครใจ

คณะกรรมการสหกรณ์โรงเรียนกำหนดการจัดประชุมใหญ่สามัญประจำปี (ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง) ในส่วนเจ้าหน้าที่ 4 ฝ่าย อาจกำหนดประชุมตามความเหมาะสม หรืออย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เมื่อเสร็จสิ้นการประชุม ต้องมีบันทึกการประชุม/รายงานการประชุม เพื่อใช้เป็นร่องรอยการดำเนินงานสหกรณ์โรงเรียน

6. สหกรณ์ร้านค้า สามารถนำสินค้าประเภทใด/จากไหน มาจำหน่ายได้บ้าง

จำหน่ายได้หลายประเภทสินค้าโดยมีราคายุติธรรม อาจสำรวจจากความต้องการของสมาชิก และจัดหาสินค้าที่สมาชิกต้องการมาจำหน่าย หรือ รวบรวมผลผลิตของสมาชิกไปจำหน่าย

จัดหาสินค้าที่มีประโยชน์ ถูกสุขลักษณะ มีคุณภาพ เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของสมาชิก

7. สหกรณ์โรงเรียนต้องไปจดทะเบียนกับสหกรณ์จังหวัดหรือไม่

สหกรณ์โรงเรียนไม่ต้องจดทะเบียนกับสหกรณ์จังหวัด เนื่องจากเป็นห้องปฏิบัติการทดลองของนักเรียน และการจดทะเบียนดังกล่าวนั้น สมาชิกสหกรณ์จะต้องบรรลุนิติภาวะแล้ว

8. สหกรณ์โรงเรียนแตกต่างจากธุรกิจอื่นอย่างไร

ลักษณะ	สหกรณ์	ห้างหุ้นส่วน/บริษัท จำกัด
วัตถุประสงค์	ดำเนินธุรกิจเพื่อช่วยเหลือสมาชิก ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ	ดำเนินธุรกิจเพื่อการค้า ทำธุรกิจกับบุคคลภายนอก เพื่อแสวงหากำไรให้มากที่สุด
ลักษณะการรวมกัน	มุ่งด้านการรวบรวมคนมากกว่าทุน	มุ่งด้านการรวบรวมทุน ต้องการทุนในการดำเนินงานมาก
หุ้นและมูลค่าหุ้น	ราคาหุ้นคงที่และมีอัตราต่ำเพื่อให้ทุกคนสามารถ เข้าถือหุ้นได้	ราคาหุ้นเปลี่ยนแปลงตามฐานะ ของกิจการ จำนวนหุ้นมีจำกัด

ลักษณะ	สหกรณ์	ห้างหุ้นส่วน/บริษัท จำกัด
การควบคุมและการออกเสียง	สหกรณ์โรงเรียน ควบคุมตามแบบประชาธิปไตย สมาชิกทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในการออกเสียง สามารถออกเสียงได้คนละ 1 เสียง จะออกเสียงแทนกันไม่ได้	ธุรกิจอื่น เช่น ห้างหุ้นส่วน/บริษัทจำกัด ออกเสียงได้ตามจำนวนหุ้นที่ถือ และออกเสียงแทนกันได้
การแบ่งกำไร	การแบ่งกำไรจะแบ่งตามความมากน้อยของการทำธุรกิจกับสหกรณ์และจำนวนหุ้นที่ถือ	การแบ่งกำไร แบ่งตามจำนวนหุ้นที่ถือ ถือหุ้นมากได้เงินปันผลคืนมาก

9. การจัดสรรกำไรสุทธิของกิจกรรมทั้ง 4 ประเภท มีวิธีการอย่างไร

เมื่อสิ้นปีบัญชีสหกรณ์โรงเรียนมีกำไรสุทธิจากการดำเนินงานในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้ง 4 ประเภท คณะกรรมการสหกรณ์โรงเรียน ประกอบด้วยนักเรียนและครูที่ปรึกษา จะประชุมเพื่อจัดสรรกำไรสุทธิ ซึ่งมีหลักเกณฑ์การแบ่งสัดส่วนตามข้อบังคับที่กำหนดไว้ของแต่ละโรงเรียน โดยมีวิธีการจัดสรรกำไรสุทธิ ดังนี้

1) ปิดบัญชี เมื่อสิ้นปีบัญชีของสหกรณ์โรงเรียนจะมีการสรุปผลการดำเนินงานของกิจกรรมทั้ง 4 ประเภท เพื่อดูว่ามีกำไรสุทธิเท่าไร

2) ประชุมคณะกรรมการ คณะกรรมการสหกรณ์ (นักเรียนและครู) จะประชุมเพื่อพิจารณาการจัดสรรกำไรตามสัดส่วนที่ระบุไว้ในข้อบังคับ อาจแบ่งเป็นสัดส่วนได้แก่ เงินทุนสำรอง เงินปันผล เงินเฉลี่ยคืน เงินสวัสดิการ/สาธารณประโยชน์ ค่าตอบแทนคณะกรรมการ เป็นต้น

3) แบ่งเงินทุนสำรองและเงินเพื่อการศึกษา จัดสรรเงินส่วนนี้เป็นลำดับแรกตามข้อบังคับ

4) พิจารณาเงินปันผลและเฉลี่ยคืน คณะกรรมการจะกำหนดอัตราเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืน และคำนวณตามข้อมูลของสมาชิกแต่ละคน

5) จัดสรรเงินสวัสดิการ แบ่งเงินส่วนที่เหลือสำหรับกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสมาชิกและโรงเรียนโดยรวม

6) ประกาศผลและจ่ายเงิน นำเสนอผลการจัดสรรต่อที่ประชุมใหญ่ของสมาชิกและดำเนินการจ่ายเงินปันผลและเฉลี่ยคืนให้กับนักเรียนตามที่คำนวณไว้

การจัดสรรกำไรสุทธิในลักษณะนี้ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องการบริหารจัดการ การแบ่งปัน และความรับผิดชอบร่วมกัน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินงานสหกรณ์อย่างแท้จริง

10. กิจกรรมสวัสดิการ มีแนวทางการดำเนินกิจกรรมอย่างไร

กิจกรรมสวัสดิการ เป็นกิจกรรมที่นักเรียนรวมกันจัดขึ้น บริการในสิ่งที่เป็นความรู้หรือสิ่งที่จะใช้ประโยชน์ร่วมกันเป็นส่วนรวม ส่งเสริมการเอื้อเฟื้อและแบ่งปันกัน เช่น ทุนการศึกษา การบริจาค จัดบอร์ดความรู้ ซ่อมรองเท้า กลุ่มตัดผม กลุ่มสอนทำขนม กลุ่มติวเตรียมสอบ เป็นต้น

11. กิจกรรมส่งเสริมการผลิต มีอะไรบ้าง

กิจกรรมที่โรงเรียนได้ดำเนินการและเกี่ยวข้อง เช่น การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การประมง การจักสาน การทำขนม การแปรรูปอาหาร ภาพวาด สิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ ฯลฯ ซึ่งเป็นการผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่สามารถจำหน่ายผ่านกิจกรรมร้านค้า

12. สหกรณ์โรงเรียน มีแหล่งเงินทุนจากที่ใด ใช้อย่างไร

สหกรณ์โรงเรียนสามารถมีแหล่งเงินทุนจากหลายแหล่ง ได้แก่

- 1) เงินทุนเริ่มต้นจากโรงเรียน เป็นทุนภายใน ได้มาจากหุ้นที่สมาชิกทุกคนเป็นผู้ถือหุ้น
- 2) เงินออมของนักเรียนและครู ได้มาจากเงินรับฝากที่สมาชิกรับฝากในกิจกรรมออมทรัพย์
- 3) รายได้จากการขายสินค้าหรือบริการ ได้มาจากทุนสำรองที่สะสมจากการจัดสรรกำไร
- 4) การระดมทุนจากชุมชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้มาจากรับบริจาค จากการกู้ยืม ฯลฯ

สหกรณ์โรงเรียน ควรมีแนวทางการนำเงินทุนไปใช้ในกิจกรรมนักเรียนทั้ง 4 กิจกรรมให้ชัดเจน ซึ่งอาจกำหนดไว้ในระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์โรงเรียน

คณะกรรมการจัดทำแนวทางการส่งเสริมสหกรณ์โรงเรียนสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

ที่ปรึกษา

1. นายพิเชฐ โพธิ์ภักดี	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. นางภัทริยาวรรณ พันธุ์น้อย	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. นางนัยนา ตันเจริญ	ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ
4. นางสาวอมรรัตน์ โสธาร์ตัน	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและประสานงานกิจการนักเรียน
สำนักอำนวยการ

คณะกรรมการฝ่ายอำนวยการ

1. นายยงยุทธ พรหมแก้ว	ผู้ทรงคุณวุฒิ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. นายทรงวุฒิ มลิวัลย์	ผู้ทรงคุณวุฒิ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. นางอัจฉราภรณ์ ตั้งอุทัยสุข	ผู้ทรงคุณวุฒิ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. นางพนอ อัครักษา	ผู้ทรงคุณวุฒิ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. นางนภา พานน้อย	ผู้ทรงคุณวุฒิ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
6. นายสันติ โลหะปิยะพรรณ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ รักษาการในตำแหน่ง
นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ
ศูนย์ส่งเสริมและประสานงานกิจการนักเรียน สำนักอำนวยการ
7. นางสาววารุณี วออ่วม	นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ
ศูนย์ส่งเสริมและประสานงานกิจการนักเรียน สำนักอำนวยการ

คณะกรรมการฝ่ายกร่างและจัดทำบรรณาธิการ

1. นางสาวอมรรัตน์ โสธาร์ตัน	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและประสานงานกิจการนักเรียน
สำนักอำนวยการ
2. นายภิรมย์ จีนธาดา	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล
3. นายณรงค์ เห็นหลอด	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 3
4. นายสุรชาติ การสอาด	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ประจวบคีรีขันธ์ เขต 2
5. นายวาทกานต์ ศรีธรรษาฎร์	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี
6. นางพรพนา บัวอินทร์	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สระแก้ว เขต 1

7. นายกมล เสาวภาคสุข รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท
8. นายวิทยา เอี่ยมหมี รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1
9. นางชลลดา สะอาดวงศ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2
10. นางสาวเกศริน เกตุชู รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต
11. นายทรงวุฒิ มลิวัลย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
12. นางสุภัคฉญาณี สุขสำราญ ผู้ทรงคุณวุฒิ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
13. นางดวงดาว ยศสุนทร ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2
14. นางสาวเยาวลักษณ์ เทียงกระโทก ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3
15. นางสาววิไลวรรณ เสาร์อินทร์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2
16. นายยศกร สิทธิศักดิ์ไพบุลย์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา นครพนม
17. นางสาวบุญรัตน์ สุวิชา ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4
18. นางลักขณา หมดทุกข์ นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2
19. นางอารี พวงวรินทร์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดทุ่งคอก (สุวรรณสาธุกิจ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2
20. นายชนะชัย เหลืองอ่อน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปวงคำ (ประชาอุทิศ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2
21. นางสาวกุลณัฐ เหมราช ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเขาส่องกล้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก
22. นายวิเชียร ทองน้อย ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดห้วยไผ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1
23. นางสาวกุลธิดา อ่วมอิม นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ ศูนย์ส่งเสริมและประสานงานกิจการนักเรียน สำนักผู้อำนวยการ

ศูนย์ส่งเสริมและประสานงานกิจการนักเรียน
สำนักอำนวยการ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน